

226

సంచిక ౨౨౬

(1251) సెగ్మెంట్ మూలకం పునరావేశ
మందు పుష్కళా సామగ్రి క్లుప్త సాగర్
తెలియదు. పుష్కళా సాగర్. పిచ్చి
మనస్సును కలిగించేటట్లు పునరావేశ. పుష్కళా
మైన మామలయచంద్రమయ ఎన్నపు
తెలుపు, పుష్కళా అను మూడు విధముల
పునరావేశ మామలయ. దీని 1-కే 2-కే 3-కే
గంధర్వసాగర్, రాజమండ్రి.

R. K. Nathan & Co., Triplicane, Madras.

మస్తిమనస్సు

జలలుచూడగలిగి ఆత్మభక్తి వ్యాసంగ్రహము

(మూ ప్రత్యేక విభాగ వర్తమానం)

ధర్మ, నవంబరు 2:

టర్నికేళును విషయమున ముసల్మానులకు గల భయము గూర్చి తెలుపుట, అధ్యక్షులు తిట్లునొకటి:—టర్నికేళు భారతదేశ నివాసులకు మహమ్మదీయులకు యెక్కువ ప్రమాదకరముగ వున్నది. ఏలనన, ఆదేశమును మీదనే కాలిఫేలు, ఇస్లాము చరిత్రప్రకారము సున్నతులకు సచర్య లాభావనమున్నది. భూతలమున బ్రతికెను నీటి ఫలితములకు కార్యముల నెల్ల మనముచేసితిమి. కాని, పాలిటప్రకారమున నీటియలమునకై వినియోగించి, తేలికవర్తింపు యున్నప్పుడును తృణీకరించుట సమంజసము కాదని బ్రతికెను. రాజనీతికేతలకు దేశపరిపాలనయను మాన న్నుమొనరి. మహమ్మదీయ ప్రాంతములకు ఆంధ్రము మొదలించుట కులకు రాజభక్తి భావములకు లగు భారతదేశపు మహమ్మదీయుల మనోభావములు నైతము మార్పుచేయునని నేరే బెట్ట నవసరము లేదు. త్వరలో సమావేశము కానున్న సంఘ సంఘముల భారతదేశమహమ్మదీయుల కెట్టి ప్రాతినిధ్యమును లేకపోవునను, తమములను శ్రీ సార్వభౌమని బ్రతికెను. కానిభావములను గ్రహించకయే ఆనేక ప్రభావనిమిషములు పరిష్కారము లగుటయు తటస్థించుట విచారదాయకము. బాధ్యులగు బ్రతికెను నుంతుని పరికిన వాక్యము లుక ప్రాతినిధ్యముకరములకే లేవు. ఇంతే గాక, టర్నికేళును పాలిటప్రకారము పరిపాలించుటయు తన ఆసక్తికరము చూడెను, ఆ దేశవిషయమై మిక్కిలిమందలి వారు యోచించెదలము రాబట్ట నెక్కువప్రభువు తెలిసి నుండెను. కాని, వారికి దేశముల నేలయల ఆంగ్లదేశము మార్చి ము విభాగితసామర్థ్యమును జూపినదా? నాచాలియు, కార్యకర్తములు అంగ్లేయుల స్వభావము కావచ్చును. కాని వారు భారతదేశముకాదేనన కార్యములనుగూర్చి చరిత్రకారులు తెలు ప్రాయముగో యెరుంగురా? బ్రతికెనువాలను క్రింద భారతదేశము ఆధిభౌతిక సంపత్తియును వెనుకబడిపోయినది. ఇందులకు రెండు కారణములుగలవు: (1) భారతదేశపు భవ సంపత్తిని బ్రతికెనువాలను వెంపొందింపలేదు. (2) ఈ పాలనావిధానమునను జీవించునది భవంతయు విదేశములకు వెంపొందినది. పిమ్మట ఆఫ్ఘానుకు స్వపరిపాలనా వ్యవస్థనుకూర్చి మార్చుటచిరి. పిమ్మట,

హిందూ మహమ్మదీయుల సమ్మేళనము

గూర్చి యువనస్థింపును హిందువులు, మహమ్మదీయులకు జాతి మత భేదములను మోటు యీ కేసు సంఘములకును గౌరవవిహీనకరములని నడిచిరి ఆరాకలములు యున్న గునవి యీ రెండు సంఘముల! మతావేధకరములు. విద్యా విహీనులగు మీ ఆవ్యవస్థాపన భారములతో వర్తింప జాలక పోవుటయు దావ్యమే కాదు. ప్రభుత్వమువారు మహమ్మదీయులకు సంరక్షణమున కెట్టిప్రయత్నమును చూప లేదు. ప్రస్తుత స్థితిగతులను మహమ్మదీయుల నేక కక్షముల పాలకులున్నారు. కలకత్తా అల్లరులగూర్చి మాట్లాడుచు, యీ విషయముగూర్చి అధికారులు తెలుపు విషయములకు భిన్నమగు నిమిషములకు వెలివిచ్చిరి. కాని, యిందలి నేర స్థులను క్షమించుటకు గాక, ప్రజలను హింసించిన వారికి బహుమానముల నొసగుటలను ప్రజలు ఆశ్చర్యము నను లగుచున్నారని మీరు నడిచిరి.

మస్తిమనస్సు నిర్బంధితులు

పిమ్మట మహమ్మదీయ నిర్బంధితులగూర్చియు, అందు ముఖ్యముగ మహమ్మదీ, మోలానా సోదరులగూర్చియు యువనస్థింపును, హేతుగాన, మహమ్మదీయులకు లతి తీవ్రమగు నున్న పరిస్థితి, యీ విభాగమున కులకు దేశమునందలి బ్రతికెను పాలనమునకు దేవులకు నుండు నో అను విషయములను ప్రభుత్వమువారు యోచించకలెను. ప్రభుత్వమువారు మహమ్మదీయులకు నెవ్వరిక నిరాకార్యములను జేయుచున్నారు.

కాలిఫేలు

సమస్యను గురించియు, ఇస్లాము పరిశ్రమదేశముల గురించియు మీట్లు పలికిరి:—ఈ సమస్యలగూర్చి యిచ్చుట సభకు విచ్చేసిన మాటలనా బలవంతపరియున్నది. కాని

యీ సమస్యను ప్రభుత్వమువారి కొక విషయమై తెలుప నలసి యున్నది. కాలిఫేలు, పదికొత్త ప్రదేశములకు సంబంధించిన విషయములలో ముసల్మానులకు నుతవిషయములు నమ్మి భిక్షము లేనది. మన ఆశయములను తెలుపుటకు తగినవారలు నియుత్తులగుట లేదు.

ముసల్మానులు రాజభక్తి యుంతులై స్వాధీనముతో వర్తింపుచున్నారు. కాని, వారి కార్యములు తమ మతభిక్షనలకు భిన్నములగు నుండవలెను. వద్దకి నై వీర ఒకరింతురు ఒకవేళ, దైవోదదేశములను, రాజభక్తి మను సంఘముల మేర్పడుచో, నిజమగు ముసల్మానులకు తన ప్రాజ్ఞములైన గోస్వామి దైవోదదేశముల నే ఆనవలెను నని ప్రభుత్వము వారికి తెలుపవలసియున్నది.

ఇస్లాము భావిని.

భారతదేశమందలి మహమ్మదీయులకు ఇస్లాము భావిని అంధకారబంధుమై యున్నది. ప్రపంచయంత్రుల మహమ్మదీయులకారము విచ్చిన్నమైన కాలదియు, భారతదేశ ముసల్మానుల రాజకీయప్రాముఖ్యము తగ్గున. టర్నికేళు భావిని నావ నిరాకరములనున్నది. ఇవివరకు టర్నికేళు నేతల పాశ్చాత్యులకు గల భావములు మెత్తి గొనవుటలేదు. ప్రాప్తియందేకము కేతుత్వము ఆనాచియందేము ఆశయ నొందలేదు. టర్నికేళు ఇతరపాశ్చాత్య దేశములకును విదేశములకు గలవు. ఈ దేశములకు భిన్న వాగ్విషయముల గలవు. కావున, ఈ ఆంధ్రమున గైకొని టర్నికేళు విషయమును సంపూర్ణముగ నిర్ణయించుటకు పాశ్చాత్యులు ప్రయత్నించుటయు దావ్యమైతను. కాలము గడచిరికలది భారతదేశమునందలి

ముసల్మానుల పీడి

సందిగ్ధులగుచున్నది. మనము దైవసహాయమునే ఆధిరింపించకలెను. ఇతరసంఘములతో కలనములను వరులకొని, అవసరమగుచున్న వారి సహాయము జేపేషించవలెను. మనము ప్రపంచమున మిక్కిలి పట్టుబట్టగల నిరంతరకాధికార వర్గము నెదుర్కొనవలసి యున్నది. ఇట్లును మహమ్మదీయులకు సహాయమునా ఆపేషించుము. ఈ సమస్యను ధర్మగతిని, అంతిమ కలనములను బెట్టుకొనక, మన సోదరులతో నైకమిత్రమును వెంపొందింప వలెను.

రామకృష్ణ విద్యాధిగ్రహ వివేచికము:—1918

సంవత్సరపు నీవేదకము చూడవలసింది. ఈ గృహముకయ ద్వైయందలియన్నది. నవంబరు 1-న తేదీయందు 30 మందియు, సంవత్సరాంతమున 37 మందియు విద్యార్థులు నివసించుచుండిరి. వీరికి మతవిద్య ప్రతిపద్య హిందూ ఆచర్యముల నకన రించి నోపించుట. ఈ గృహమునందలి ఒక విద్యార్థి ఇంజనీరుగ కళాశాలకు నుతియు విద్యార్థి వైద్యకళాశాలకు పంపబడెను. ఈ గృహమునందు మున్నగునూ టెపురైటింగు నేర్పబడుచున్నది. విద్యార్థుల ఆంగ్లము బాగుగనున్నది. గ్రంథాలయమున 1700 గ్రంథములుగలవు. వీరికి స్వంతభవము నేర్పరచుటకు చాలచుంది ఉదాహరణ లుద్యుచుంది. వీరిలో అల్లాది కృష్ణ స్వామియ్యులు గారు ప్రత్యేకముగ పేర్కొనదగిన వారు. ఈ గృహమును వారు చేయుచున్న కార్యము ముగిలినప్రకారము. ప్రజలీ సంస్థాపనమునకు తగినసాయము జేస గోరుచున్నారను.

GET GOOD SIGHT. Actina Cures Deafness.

by removing the cause of bad sight. Don't commit the common error and take to spectacles as the only remedy for eye-trouble-they will correct your sight, but what you want some thing to cure your eyes, viz:-the Actina Treatment. Actina has succeeded where specialists had failed, simply because it assists, and not opposes, Nature. It is essentially a natural treatment and the hundreds of testimonials are proof that it is a successful treatment. To use it is simplicity itself remove the two screw caps from the Actina Inhaler, releasing the powerful vapour which applied to the eyes and inhaled through the mouth and nostrils, sets up and maintains a good circulation in all parts of the eye, removes congestion and restores the organ to perfect health. It is an unequalled cure for all eye troubles, such as Iritis, Cataracts, Granulations, Sore Eyes, Ulcer, Opacity, etc., etc. Invest Rs. 25-8 in an Actina and save specialists' fees. Valuable booklet entitled "Prof. Wilson's Treatise on Disease" containing particulars of Conditional Trial Offer and convincing testimonials post free from Actina H. P. Sole Agency, Batalla (India).

The Actina Way. TAKE THE OFFENSIVE AGAINST CATARRH.

Many people are inclined to neglect this disease in its early stages—don't commit such an error! Catarrh give rise to many diseases such as—Bad Sight, Deafness, Hay Fever, Asthma, Bronchitis, Sore Throat, Influenza, etc. To effectively cure and Catarrhal disease you "must remove the Catarrh and that is what most remedies fail to do. The Actina Treatment gets right to the root of the trouble and the powerful vapour courses through even the minutest nerves and blood-vessels in direct contact with the affected membranes, removing the congestion, and restoring healthy circulation. Invest Rs. 25-8 (plus postage, etc.) in an Actina and save specialists' fees. Valuable Booklet entitled "Prof. Wilson's Treatise on Disease," containing particulars of our Conditional Trial Offer and testimonials, post free from Rai B. S. Bhandari, M. A., Batalla (India). (669)

ACTINA NATURAL TREATMENT.

Actina Cures Deafness. Not merely improves the sense of hearing temporarily as do Electrophones, Ear Drums, etc., but really cures the disease permanently. The secret of Actina's success is that it removes the cause of the disease and that is where it differs from all other treatments.

The principal cause of Deafness is Catarrhal Inflammation of the throat and middle ear and until this is removed the hearing cannot be restored. The powerful vapours emanating from Actina, inhaled through the mouth and nostrils and applied to the eye, course through the delicate nerves and blood-vessels, removing Congestion, stimulating and invigorating and restoring the organs to their normal healthy activity.

Actina is the surest, simplest and most natural cure for Deafness and is just as effective in other Catarrhal diseases, such as Eye Troubles, Hay Fever, Asthma, Bronchitis, Headache, Sore Throat, Influenza, etc. Costing only Rs. 25-8 (plus postage etc.) this wonderful instrument should find a place in every home. Booklet entitled "Prof. Wilson's Treatise on Disease," containing useful health advice and full Particulars of our Conditional Trial Offer, post free on request. Write to-day to Rai B. S. Bhandari, M. A., Batalla. (India)

Natural Actina Treatment. Mr. PATEL'S BILL HEALTH FOR A POSTCARD

If you suffer from Functional Weakness, Exhaustion and Impotency, take the first step to health by sending for the Free Descriptive Booklet which describes Dr. Bier's Principle of Obstructive Hyperaemia, and its practical application known as the Erectruss. The Erectruss Treatment has cured where other methods had failed and a perusal of the Booklet will make it clear to you why Erectruss has superseded all other remedies. Erectruss has been aptly described "as an aid to Nature"—the actual cure being effected by an "excessive accumulation of the blood in the diseased part," the Erectruss being the means by which the desired accumulation is obtained. This method is essential "Natural"—that is why it has performed such miraculous cures. Write for Booklet by next post to Erectruss (A. P.) Bureau in the East, Batalla (India).

DR. BIER'S ERECTRUSS.

భారతజాతీయ మహాసభ

అయిదవ దినచర్య

[మా ప్రత్యేక ప్రతీనిధి యొద్దనుండి]

శిల్పీ, డిసెంబరు 31:

విషయనిర్ధారణ సంఘసమావేశమునందు వాక్యోపవాదములు నాల్గవదినము రాత్రి 10 గంటలవరకును జరిగినవి. ఇంగ్లండునకు కాంగ్రెసుపక్షమున ప్రతీనిధులను బంపు విషయమై విశేష చర్య జరిగినది. చక్రయొక్క ఫలము నేటి సమావేశమునందు కృతము గాగలదు. జాతీయమహాసభా వాత్రిమునందు మాడేడ్లకు పూర్వము పూర్వంధిమైన నూతనముగ ము దినదినప్రగల్భమానం బగుచున్నది. ఆనిజింటుగా రతలం దించిన రాజకీయాంధోళనము దినదినప్రగల్భమానమై శిష్యులను గురువులను జేసినది. యువజనవర్గము భావోద్వేగభరితమై సంపూర్ణజేగముతో స్వరాజ్యవాదనమును గొరుచున్నది. చక్రవర్తి పనులను గలవారు రాజ్యాంగరథజేగము నాపుటకై ప్రయత్నించుచున్నారన్న నాయకులు భీతావహాచిత్తులై నిర్బంధులై రథము విరుగునని భయపడుచున్నారు. యువజనవర్గము స్వరాజ్యరథభార వహనమును బూతుకొనవలసిన సమయ మా గన్నుముగా మున్నది. ఈ జేగము ఈ జేగము అనుభవ రహితము సత్వర ఫలానుభవాభీలాస విభర్యప్రముగ బరిణమించిన వివరీతము లేదు. రాజ్యాంగ జ్ఞానోపబద్ధిక స్వరాజ్యాధిస్థానము నకు వరమసాధనము ఇది యే రాజమార్గము. సంకీర్తనాత్మకము కాన్వేనిధిక ప్రయోజనకరము గాదు. జాతీయ మహాసభయందు జరుగుచున్న భావపరివర్తనకు భారతజాతీయ ప్రసరమునందు గలుగుచున్న దుఃఖవేదనను సుఖఫలమును కృతముచేయుచున్నది. యువజన వ్యూహములను నూతన యుగ వికాస మాతకొలచి పుట్టు సకలమును లేజో మయమై అనందప్రపత్తిమై చైతన్యాత్మకమై శోభాయ మానమై విరాజిల్లుగలదు. అనిర్వచనీయమైన జాతీయ శోభకీర్తియే మార్గము. గారుమట్టును పిడుగులు భయంకరము లైన నా ఆస్థాయకరక్షణ వృష్టిపాతమునకు శుభలక్షణములు. ప్రచండోద్వేగమును భావిప్రకాంత క్లిటికి శుభసూచకము.

పండిత రాంభూషదత్తు చొదలి:

పంజాబురాష్ట్ర స్వపరిపాలన విషయము:— పాంచాల రాష్ట్రమునకు సంస్కరణ ప్రయోజనము 1857 రాష్ట్రములతో సమానప్రతిపత్తి గల్గింపవలయును. అన్ని రాష్ట్రములకు వెంటనే సంపూర్ణ స్వపరిపాలన ముసంకలయ నని తీర్మానింపబడినది. మా కత్తులు సామ్రాజ్యమును రక్షించుచు. అట్టిప్రకాపనలను స్వపరిపాలనమున కర్హము? అన్ని రాష్ట్రములందును పంజాబు, పంజాబుకు భాగ్యమునకు ప్రసిద్ధికెక్కినది. హిందూ మహమ్మదీయులు సోదరభావముతో మెలంగుచున్నారు. ఆనేక కారణాలను విద్యాలయములను స్త్రీలు పురుషులు స్వీయార్థమును వ్యయముచేసి పోషించుచున్నారు. పంజాబునందు జనించారులు లేకపోయినను ప్రజలు విశేషంతులై సుఖించుచున్నారు. పంజాబు జైత్ర సంపన్నమైన రాష్ట్రము. అత్యంతమంది పంజాబీలు పరాసు రణరంగములందు సామ్రాజ్యమునకు ప్రాణముల సమర్పించిరి. మితవాదులైనను జాతీయవాదులైనను భారతీయులందరను పంజాబు సర్వణములను గ్రహించి స్వపరిపాలనమున కర్హత గలదని మీరు నిర్ణయించుటకు చేరుచున్నారు.

భీగతుగారు:

నేనీ తీర్మానమునకు సంపూర్ణామోదము పోసగు చున్నాను. బంగాళము తిరమైన పంజాబు భారతమాతకు భుజము. బాహువులనుమిడించిన రక్షణము గున్నానను. హిందూజేత రక్షణమునకే కాకను లోకరక్షణమునకు పంజాబుతోడనేది. పెక్కువర్త మాంతుగు గారులు లేఖన రాజ్యాంగ సంస్కరణ విషయమును గురించి పోకటించిరి.

పంజాబేనిధమున నితర రాష్ట్రములకు వెంటబడి యున్నదో విచారించు. పంజాబు నాగరికత యంతయును స్వతంత్రము. అజననీయము మునీరము హంసగాను మొదలగు జేత భక్తులకు జన్మస్థానమైన పంజాబీ తెలులనర్హులు. దెబ్బలు పడుటకు మేమును లాభములు పొందుట కితిరులును వసంగతము.

సర్దారు సంతసించు:

ఈ తీర్మాన మనవరము. అన్ని రాష్ట్రములకును స్వపరిపాలన మనవరమని తీర్మానింప బడినది. లోకారంగముగ

మొక సంగతియును తేలిక వెళుక నొక సంగతియును జరుగుచున్నది. స్వతంత్ర భాగారములు విద్యాలయములు పంజాబునందు గలవు. 1918 సంవత్సరా రంభమునందు ద్రౌత్యము గావలసినపు డధికారుల కోరిక ననుసరించి ప్రజలును ధనమును సమర్పించి. ధనమును ప్రజలను గోరిన సర్వమై కేటా ఓవ్వెయరు పంజాబు సంస్కరణముల కర్హమని చెప్పిరి. ఆటువంటిదేవు పూర్వము పంజాబు స్వపరిపాలనమును గలిగియుండెను. పాలకులు వారి రక్షణభారమును నదిలి రక్షణభారమును మా కళము చేయవలయునని కోరుచున్నాను. పంజాబీలు చేరుట ముడుచుకొని మార్పుండకు సంస్కరణములకై విశేషాంధోళనమును చేయవలసియుండెను. మీ ధర్మమును మీరు నిర్వహించిన సర్వేత్వమును తోడ్పడగలము.

మోహిసికామా:

పంజాబునకు స్వపరిపాలన ప్రధాన మనవరము. ఆరంభద్యయందు రెండవస్థానమునందున్నది. రాజ్యాంగాంధోళనమునందు వెంటబడి యుండలేదు. వారికి నీటిబట్టమును కర్డుచేయటయందు కృతమైనది. భిన్నరాష్ట్రముల ప్రతీనిధులు పంజాబునకు నితర రాష్ట్రములకు లభింపగల స్వపరిపాలనా విధానము సంప్రాప్తమగుటకు వారి కత్తిసామర్థ్యములను వినియోగించుటకు చేరుచున్నారు.

జవాదీలాల భౌగ్గపుడు:

ఈ విషయమై నేను పంజాబు శాసనసభయందు దొక తీర్మానమును ప్రతిపాదించితిని. కాని అధికారులు పంజాబును వెంటకను సంచుటకు జూరుచున్నారు. రాష్ట్రములకు భేదమున్నను పంజాబు మొదటితరగతి రాష్ట్రముగ బరిగెంచుట కర్హతగలదు. మాన్యుజేడ్లతో పంజాబు విశేషమైన వృద్ధి బొందినది. పంజాబు భగవతాతర రక్షకభుజము. పంజాబు ప్రతిగ్రహ వ్రమానసంక్రామమునందు విదిరిమైనది. అన్ని విషయల యుద్ధప్రగల్భమునకు సహాయముచేసినది. ఈ కారణముల వలనను పంజాబునకు పెద్దరాష్ట్రములకు సంప్రాప్తముగా గల సంస్కరణములు సంప్రాప్తము గావలసియున్నవి.

ముజుందారు:

నేను పంజాబునందు 33 సంవత్సరములు నివసించితిని. పంజాబు ఆత్మలకు జన్మస్థానము, పృథకు వివాసము. దునుపు పంజాబు నాగరికతకు నిలయముని తెలిపెను.

గురుగోవిందు, దయానంద సరస్వతి:

హరిద్వారము, జలంధర విద్యాలయములు వారి త్యాగమునకు నిదర్శనములు. పంజాబీ జేతము నాదికాలమునండి యును రక్షించి. వారు కృతస్మిద్ధముగ దగియున్నారు. బ్రిటీషు సుపాలనము వారి విప్లవము చేసినదా? వారెవ్వరిని నిర్ణయించుట కేమి కధికారము గలదు? ఇతర రాష్ట్రములకు వలె పంజాబునకును స్వపరిపాలనము నీయవలయును.

బిషివ చంద్రపాలు:

రౌటు కమిషను సన్నుకరించి ప్రాసంగికము నేను కమిషించుటకుకొనలేదు. నిరంతరభాధికారులు సమర్థించుకొనవలసి యుండును. వా యాచనకేయందు జేతమునకు హంతకులు లేరు. మరేదైనా వైద్య మార్జు చక్రమును వెలిపినపుడు హంతకులులేరు. ఆపట్టుకు రహస్యసంఘములు లేవు. మరేదైనాను దేనేకసంఘముల కధ్యక్షులు. జాతీయరథయందు స్వాతంత్ర్యమును బోధించితిమి. కాని రహస్యసంఘములులేవు. పరివర్తనోపదేశము నాపుట జాతీయమహాసభకు ప్రయోజనము. అనంతరము స్వతంత్ర విశేషము బహిష్కారము ప్రారంభమైనది. కాని ఆపట్టెడకు గుప్తసమాజములు లేవు. భారీనామందు రాష్ట్రమునకుకొసగు నిషేధించినది. వ్యాయాంధోళనమునకు నిర్బంధమును గల్పించినప్పుడు గుప్తసంఘములు బయలుదేరవని గోపాలవృష్ట గోకతె తెలిపెను.

కొమిల్లా యందు ఆల్ఫులు బడినపుడు దండనాధికారి ప్రమేయమును గలిగించు కొనకను పాలుగారి దగ్గరకు పొమ్మని తెలిపెను. రక్త ప్రత్యిముఖ ప్రయత్నమునెనరి. అందు మహామృతీయల కుజ్జేకమును గలిగించెడి భావములు గలవు. చక్రమును వెలిసికొనుటకు కారణములను వెలిసికొనవలయును. పరమహంస రామకృష్ణుడు విశేషానందస్వామి కాయలందు చేర్పొగబడినది. రౌటు కమిషను కగ్రంథము రహస్య విచారణ చేసి ప్రమనంపబడినది. జేతసంరక్షణ శాసనముగూని నిర్బంధము తీగంధము నుద్ధరము చేయుచున్నది. ఈ కగ్రంధమును మూలవేరువలయును. రెవ్వతెనులు రద్దుచేయవలయును. రాజకీయ దోమరోపితులు విడుదల గావలయును. దండనము ప్రతి క్రియగాదు. హంతకులను గద్దించుచున్నాను. కష్టచేసినను

స్వాతంత్ర్యప్రతిపాదితులు సద్భావబోధితులు. అట్టి యువజనులను తుమించుట యనవరము.

సయదు మానేను:

అన్ని ప్రతిపాదనములందును నిది ప్రముఖము. జేతమునం దన్ని భాగములందును దీని ప్రభావమువలన కష్టములు గలుగుచున్నది. జేతసంరక్షణ శాసనము యుద్ధానందమైన శాసనము. దానిని శాంతిస్థితికి నుపయోగించుట యధర్మము. లోకమునం దెచటను ప్రాచీనశాసనములను నూతన పరిస్థితులకుపయోగించుట లేదు. ఇది హిందూజేతమునందు మాత్రము గలదు. ఈ నిర్బంధక శాసనములవలన బంగాళమునందును వేలకొలది యువకులు బంధితులు చేయబడిరి. నిర్బంధశాసనము లున్నపుడు రాజ్యాంగ సంస్కరణములు నిరవయోగములు గాన నేకగ్రీవముగ నామోదింపును.

బెజంటు:

భారతజాతీక స్వయంనిర్ధారణ ధర్మ మవ్యయము గారలయునని నేనుపాదించుచున్నాను. స్వయంనిర్ణయ ధర్మము భావి శాంతిస్థాపనమున కవసరము. హిందూజేతమున కి ధర్మ మవ్యయించనపుడు 33 కోట్లుగల జేతమునకు శాంతి గలుగదు. పృథ్విధమానమైన జేతములందు భరతఖండ మొకటి. వృద్ధికి ధంగము విజేతపాలనమువలన గలిగినది. బంధనముపోయినపుడు వృద్ధి సత్వరముగ సాధ్యము గాగలదు. అన్ని రాజ్యములకు గల హక్కు హిందూజేతమునకును గలుగవలయును. చర్చా నిర్బంధమును పత్రికా నిర్బంధమును నిర్బంధ శాసనములను తొలగించి రాజద్రోహశాసనము నాగరికత జేతములందు వలె జేయవలయును. పృథుల హృదయములందు గల యభిప్రాయములను నిర్ణయముగ వెలిపినగాని పరిపాలనా ప్రయోజన కరముగాదు. పాలక భయ దాక్షిణ్యముల వలన గలుగ గల స్వాతంత్ర్యము స్వాతంత్ర్యముగాదు. ముజులకు సహజమైన స్వాతంత్ర్యమును వారు గలిగి యుండవలయును. నిర్బంధశాసన సహాయములేదు పాలించలేక పోవుట యసామర్థ్యమును వెలుపుచున్నది. అట్టిపాలనమునకు పాలించుటకు హక్కు లేదు. జాతీయ పరిపాలనము ఈరేంపును నాపియుండదు. విజేతములు ప్రవాళిప్రాయములతో నేకీభవించరు. పార్లమెంటు స్వపరిపాలనమును స్థాపించుటకు శాసనమునుజేయుట మన స్వత్యములను గానూతుకొనుట కవసరము. స్వపరిపాలనముగల రాష్ట్రములకుగల స్వాతంత్ర్యము భరతఖండమునకుం దెవలయును. బ్రిటీషు సామ్రాజ్యమునందు సకలభాగములకు సమాన స్వాతంత్ర్య ముండవలయును. కేంద్రాధికారమునందు ఆధికారము లేనపుడు స్వాతంత్ర్యప్రతిష్ఠ కవకాశము లేదు. అందువలన సామ్రాజ్యసభ జాతీయోదయములను వెలుపుటకు దగియున్నది. బ్రిటీషు పార్లమెంటు హిందూజేతమునకు ముఖ్యాధికారమును కలిపించుట జాతీయోదయములను నిర్ణయించుటకు భారతీయులు వారి శాసనసభ సుఖమున జేయగలరు. భారతీయులు వారి ప్రాచీన విజ్ఞానానుసారముగ వృద్ధిపొందవలయును. మీరు మీ ప్రాచీనవిజ్ఞానమును పునరుద్ధారణచేసి యీ విజ్ఞానానుసారముగ దైవసంపదను బొందుదు. స్వాతంత్ర్యములేనపు డితరవిజ్ఞానవ్యాప్తి దుర్లభము. అబులు ఖాసీమ్:

సమాన సంవత్సరముల ప్రవాసధర్మక గల భారతీయులు స్వయంనిర్ధారణ కన్యలని ఎవరు చెప్పగలరు? మనకు గల హక్కును మనము ప్రసాదించుచునెవరు మిక్కిలి గోరనియము. కనగా మొదలగు జేతములకు గల హక్కును మాకు వెంటనే ప్రసాదించుచుని కోరుచున్నాము. ఈహక్కులు తీర్మానమువలన సాధ్యములుగావు. మనము నిరంతరము పాటుపడి దీనిని సంపాదించవలయును.

సత్యమూర్తి:

33 ఏండ్లనుండియు ఈ హక్కులకై జాతీయసభా చేరికనుండి మనము గోరుచున్నాము. 1918 సంవత్సరమునందు తిరిగి నూతననిధియు స్వయంనిర్ణయ ధర్మరూపమున దీనిని గోరుచున్నాము.

బరకతౌలి:

గురువుచెప్పిన మాటలను శిష్యుడు విశ్వసించుచుండెను. శిష్యుడు గురువుగారు స్వాతంత్ర్యములను చేయుటకు నిర్ణయముగ నున్నానని చెప్పెను. జ్ఞానమును గలిగినపుడు భేదము లేకను సకలజనులు వారికృత్యములను వెలచేస్తల కర్హులు.

ద్వారకాదాసు యమునాదాసు:

స్వయంనిర్ధారణ ధర్మమును రాజనీతిజ్ఞులు గ్రహించి రని చెప్పబడినది. అత్యసామ్రాజ్యము సకలజనులకు పాలభ్యుచు ని వేరారము బోధించుచున్నది. ఆ ధర్మము

నిత్యము పాశ్చాత్యులు గ్రహించి, భారతీయత పరమముగా భావించునట్లు ప్రతిపదమును జేసియుండును. ఈ యాపేక్షలను నిరంతరము జూడలు గావించును. హిందూమతమునకు సోదరులనివ్వనవలయునట్లు స్వలాభమును బరిశ్రమించునట్లును, స్వయంవిధానమును నవలంబించుటకులన లోకమునంతటను మేలుగలగలగలదు. ఆత్మబలమునకు బాహుబలము లొంగగలను. విల్లింగ్టు ప్రభువుగారిని సత్కరించుట కేర్పడిన సమావేశము దీనికి నిదర్శనము. జనలకు మును ప్రకటించుట యసంగతము. నిరంతరము జూడలు బలము మెసంగినట్లయినను తిలకు మహాత్ముని నవమానించినట్లయినను స్వరాజ్యవాదులకు పరిభవించినట్లయినను విల్లింగ్టు ప్రభువును ప్రజలు సత్కరించుటయు, ఆత్మ బలమున కిది నిదర్శనము. వారిలకు తెలిసినట్లుకలదును గలిగియున్నను జనల యాత్మబలముగ కది సాటిగాదు.

బలియము ఆత్మకు స్వయంవిద్యయందు భరతవర్షమున కన్వయింపజేయుట యవసరమని తెలిపెను. విదేశీయుల పులాభిమానకు హిందూజాతియు వినియోగపడుచున్నంతవరకు కాంతి భంగము గలుగుచున్నది. పృథ్వీమానమైన బాలికాదరి ఎవరు చెప్పగలరు?

సంపూర్ణ స్వతంత్ర్యమును గావలయునని తీర్మానము నిర్ణయించుచున్నది.

మన రాజ్యములకు లేకపోయిన భరతవర్షమునకు కాంతి సభయందు స్థాన మేర్పడవలయును. 'లోకా స్వమస్తా న్ముఖికోభవతు' అను పుస్తకమును భరతవర్షము బోధించుచున్నది. మనకు తలచునట్లు స్థలము లభింపక పోయినను మన ధర్మమును నిర్వహించుట యవసరము. విజయమున కింకలకు వలె స్వరాజ్యవాదులు ధ్యానములను బూని స్వయం విధానము భర్తృప్రాప్తికై సాటుపడవలయును.

అయితే కానియుగాదు తీర్మానమును బలపరచి.

చాధరి ప్రేమనీకు :

యుతుల పక్షమున నే నీ స్వయంవిధాన భర్తృమును ప్రతిపాదించుచు స్వరాజ్యమును గోరుచున్నాను. స్వలాభి కాదుల జాతియు సోవుటకు స్వరాజ్యమును గోరుచున్నాను. స్వరాజ్యమునకు మేము ప్రాణములను సమర్పించితిమి. మిత్రో గలిసి స్వరాజ్యస్థాపనమునకు బాటుపడుచుము. యుతులు లేక ను నీది సాధ్యము కాదు.

గోకులచాధ మిత్ర :

మనము మాధ్యమమును గ్రహించుచు జేసితిమి. కారణము లోకమునందు స్వయం విధానమును గ్రహించుటకై యున్నది. మానవజాతియందే సుప్రసాదమైన స్వయం విధాన భర్తృములగు మాభాగ్యమును పొందిపెట్టుచుని కోరితిమి. అమెరికా ఫిలిప్పైనున జేసియును బాధాపమును గోరుచున్నాము. సుధిసభయందు మన కిష్టతయై ధర్మము గలుగుట యవసరము. మనములేకను మన యోగక్షేమములను నిర్ణయించుట యసంగతము.

డాక్టరు కాధిరము :

'పరత్రాజియ సామ్రాజ్య వికాశమునకు ముక్కుతొం, భర్తృసంస్థాన వాధాయ సంభవాని యుగే యుగే' అని శ్రీకృష్ణుడు ప్రకటించెను. ఆంగ్లేయులను దేశ తిలకులై గౌరవించితిమి. ప్రాచీన భారతీయులను పృథివీ విందులు తెలికిని సాధ్యముగాదు. దేశమును భారతీయులకు గలదు. ఇప్పుడు గలగలగలగలగలగల. గాంధీగారు సత్యాగ్రహమును ప్రతిపదించుటకు సాధ్యముగాదని నజువుజేసిరి.

శ్రీ స్వాతంత్ర్యము

సరికాదేవిచాధు :

మానవ స్వతంత్ర్య తీర్మానము స్వయంవిధాన భర్తృము నందు గావలసియున్నది. భారతీయజాతిలకు పురుషులకులే స్వయం విధానము ముక్కుగలదు. 33 కోట్లకుండు 15 కోట్ల నుండి శ్రీలు గలరు. శ్రీలు వెనుకబడియున్న ముందుకు పోవుచున్నను చాతుర్యము పోవు. శ్రీలు భారతీయుల మాత్రు బాధ్యతలు గృహకృత్విభాగ్యులే గాకను మానవుల నకల కృతజ్ఞులగును గలవు. బ్రిటీషు స్వీకరణము 60 లక్షలకు ఎన్ని కాధికారము గలిగినది. భారతీ సామాజ్య, సోదరులు భారతీయుల యొద్దవిధానమునకు నకలవిధముల గోర్పడిరి. కాంతిస్థాపన సమయముందు ప్రతిపాదనమునకు లభించు శ్రీల సామ్రాజ్యమును మానవ భర్తృసంస్థానమునకు సాధనము. జేదమును స్వాతంత్ర్యమును బోధించుచున్నది. జానీరాజు రాజధాని మొదలను వారి పరిపాలనమును స్వతంత్ర్యమును. భోపాలు

గాజీవార్ధ్యవ్యవహార సాధ్యమును నితరులకు త్యాగము విస్మయకరములు. మేము పృథ్వీక స్వతంత్ర్యములను గోరుటలేదు. పురుషులకు గల లక్షణములు శ్రీలకుండవలయునని నేను కోరుచు తీర్మానమును ప్రతిపాదించుచున్నాను.

అసహాయమాదేవి సామ్రాజ్యము :

జాతీయశక్తవమునందు శ్రీల సామ్రాజ్య మవసరమని యంగీకృతమైన యాశక్తవమునందు శ్రీల స్వాతంత్ర్యమును మిత్రోగీకరముగా నంగీకరించెదమని నమ్ముచున్నాను. మేమును మిత్రోగీకరము లేదు. చంద్రికలమై యున్నాము. మిత్రము గలవాళ్ళకులను నొసగరా?

చందుబీబి, లక్ష్మీబాయి, అసహాయమాదేవి :

గాంధీ సాధ్య నిదర్శనము. స్వరాజ్యంనాశమునందు పదికేసిరి. జాతీయమహాసభయందు శ్రీలు సామ్రాజ్యమును శ్రీ స్వాతంత్ర్యము నంగీకరించుచు మాత్రులేక కేంద్రీని నిర్ణయించు జేయాలను

పీరుతాజిద్దీ :

శ్రీలకు స్వాతంత్ర్యము లేవును సకలుభాగము మృత్యుముయగ నుండును.

బొమ్మ :

శ్రీల సామ్రాజ్యములను సాధ్యము బొందరి వారెక లేన గలరా? సంసారమును తిరిగిపట్టుచు వారి ధర్మము లులన గలిగిన లాభమును, వారు గ్రహించి యుండును.

శ్రీమతి సరోజిని :

The hand that rocks the cradle rules the world
అత్తయినాపు హస్తమే ఘోర్ల సేలగలదు.

మోహిని బాయి :

లక్ష్మీ బిబి :

శరీర బంధము సాధ్యమైనను ఆత్మబంధము సాధ్యముగాదు. భారతీయుల ఆత్మబంధము సాధ్యముగాదు. ఆత్మకు వాతనములేదు. సోద సోదరులగా! శ్రీల మీ జ్ఞానమును, మిత్రాభిమానమునై శ్రీలకు స్వాతంత్ర్యము నొసగుట ధర్మమని జేయుచున్నాను.

సత్యబాలాదేవి :

శ్రీకృష్ణ జాతిక మహానందము గలుగుచున్నది. స్వాతంత్ర్యమున నేరను జేసిన మిత్రములను సభలను గావలెను.

ధర్మవాను సూరి :

మనశ్రీలకు స్వాతంత్ర్యము నొసగునపుడు నిరంతరము భారతీయ సభిజేసియుండు గాంధీగారు లేరు.

అధికారాంత్ర్యము

అంబాలూ సరిబాయి :

అధికారాంత్ర్యమును గురించి మనవాడును ఘోషించుచుండెరి. మన దృక్పథముజేరు. అధికారుల దృక్పథముజేరు. మన అధికారాంత్ర్యమును సభికరము. అంగ్లేయులు వర్తకులుగ వచ్చిరి. ఇంకను వర్తకము జేయుచున్నాను. మనకు స్వరాజ్యమున్న యాదుస్థితి సంభవించదు. లైలుబండ్లు మనది గావు నామము మనదిగావు. యంత్రాలయములు మనదిగావు.

అసహాయమాదేవి సామ్రాజ్యము : సకలి తల్లివరి

యుద్ధము !

యుద్ధము !!

ఆయుర్వేదమునకును, అంటుదురోగములకును,

కానీ, నీవు

వైద్యరత్న మంజిత డి. గోపాలాచార్యగారి (1045)

కలరా, క్షేమ, రక్తపుంజా రోగములను సుమార్లు బోషణములను, నిలవజేసినచో నీ కెట్టి భయమును లేక నుర్రుకొనవలెను చంద్రవల్లభు. శ్రేష్ఠమైనది, చాక్రము, కొన్ని కొన్ని ప్రకృతిములందు 100-కి 100 మంది రక్షింపబడిరి.

కలరాముందును పెట్టు 1-కి 0-12-0

క్షేమ " (వెన్నెది) " 1-12-0

" " (చిన్నది) " 1-2-0

ఇకెప్పుడుకలరాముందును పెట్టు " 1-8-0

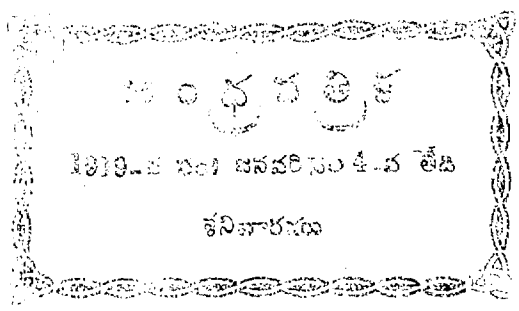
ఇంకను ప్రపంచప్రఖ్యాతిగడసిన బోషణము లనేకములు గలవు.

కామరూపి చాక్రేజి ఖమ్మలు ప్రత్యేకభరణము చేసిన కాలల వడితముగ క్యాబులగు పంపించును.

ఆయుర్వేదాకముం, శిశు, ఆచార్యగోవింద్రి, జి.బి. మదరాసు.

రములలో చూపింక బయటకు:—(కొరకు నురువారును
నాకు రంభానువర్తనాను రములకు వింది నుండగా
నొక చొంగ మొదటికిగతి పెట్టెనని కక్కెను. బండి బయ
లుదేరు నేతరు దానినిని పిమ్మలన్నియు నానెనుండే
ను అయినను లోనివా రెక్కో గొలుసు లాగి పండి లెసిరి
అచటి హెడ్డుపనిస్థాయి లోక జొరబడి వారిని మల్లము
ద్దముచేసి నుదకు వానోపించి స్త్రీపనుల కిప్పుకొప్పెను.
చొంగ నాకు వస్త్రవిహీనుడుగ నుండెను. పెట్టె నదిలికియుం
డు నానూలు కొంత వాడి బట్టలక్రింద నుండెను. హెడ్డుకన
స్థాయి పని మెచ్చునుదు పోలీసు అధికారలకు (నానిని

మైసూరు పరిపాలనము.

1917-18 వత్సరపు మైసూరు పరిపాలనా వివేదిక మా కార్యాలయము జేరినది. ఈ వివేదిక పరిశీలించిన, పరిపాలనాశాఖ లన్నిటియందును అభివృద్ధి గలపట్టుచున్నది. దివాను విశ్వేశ్వరయ్యగారి ప్రచండ సంపదము మూలముననే మైసూరు రాష్ట్రమునం దిట్టి సత్వరాభివృద్ధి సాధ్యమయ్యెనని గ్రహించినట్లును, విశ్వేశ్వరయ్యగారే గాక, మహారాజగారును యువరాజగారును తగిన శ్రద్ధ వహించుచున్నట్లుల వ్యక్తమగుచున్నది. బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారికిని, మైసూరు ప్రభుత్వమువారికిని సఖ్యత దృఢమగుచున్నది. మైసూరు ప్రభుత్వము వారు ప్రతి సంవత్సర మొసగవలసిన 35 లక్షల రూప్యములను నియమితకాలములో బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారి కిచ్చివేయబడినవి. ఐరోపా మహా సంగ్రామవిజయమునకు, మైసూరు రాష్ట్రము మిగుల శ్రశంసార్హముగ తోడ్పడెను. మొదటి యుద్ధమున మునుకు 75 లక్షల రూప్యములను మైసూరు రాష్ట్రము మొసగెను. రెండవ యుద్ధమునమునుకు 1918 సంవత్సరము 25 సెప్టెంబరులో ది 66,07,900 ల నొసగెను. యుద్ధారంభమునుండియు మైసూరు సంస్థానమువారు 72 లక్షల రూప్యములను యుద్ధ నిధికి దాన పూర్వకముగ నొసగిరి. ఇంతియ గాక, సైనికులకు సమకూర్చుటలో, మైసూరు రాష్ట్రము శ్రేష్ఠపత్రతేకృషి సలిపెను. మైసూరు నుండి పంపబడిన 205 మంది సైనికోన్స్టేబులు, 3067 మంది పరివారము, 279 మంది అనుచర్యులు, 643 అశ్వములు, 575 ఎద్దులు, 6 ఆంబులెన్సు కెలబుడులు, 215 ఇనుపబండ్లు 1918 సంవత్సరము జూలై నెలలో రంగారంగమున బనిచేయుచుండెను.

మైసూరు ప్రజాప్రతినిధిసభ యీ సంవత్సరమున రెండుమాట్లాడుడెను. రెండవమారు వ్యాయ శాఖను కార్యనిర్వాహక శాఖనుండి విడదీయుట గూర్చియు, ప్రతికా శాసనముక్రింద వ్యాయవిచారణసలుపుటగూర్చియు, శాసన సభాసంస్కరణము గూర్చియు, దివానుగారు అభివృద్ధిసూచక మగు ప్రకటనల గావించిరి. విశ్వేశ్వరయ్యగారు చేసిన కార్యములలో కెల్ల, ఆర్థిక సభా నిర్మాణ మెన్న దగియున్నది. మైసూరు రాష్ట్రపు ఆర్థికాభివృద్ధికై వారు సలిపిన కృషి వర్ణనాతీతము. ఈ వివేదిక వత్సరములో ఆర్థికసభ ఏడవ సంవత్సరమును పూర్తి చేసెను. ఈ సభాప్రయోజనమును విస్తరింపజేయుటకు, పేతనము క్రొవకుండ సేవ జేసెడి గౌరవ సేవా తత్పరుల నాహ్వానించు పేషింపబడగ, జూన్ 17-వ తేది వాటికి 8000 మంది సహాయముజేయుటకు సంసిద్ధులయిరి. ఆర్థిక సంబంధ మగు, మండల తాలూకా సభ లన్ని ప్రదేశములందు జరిగినవి. ఈ సభల చర్యలను విమర్శించి కార్యక్రమ మేర్పరుచుటకు, ఆర్థిక సభాస్థాయిసంఘ మీ పరిషత్తునం దెనిమిది మాట్లాడుడొనడి. సంవత్సర మంతయు కృషి సలుపుట కనేక శాఖా సంఘములు నెలకొల్పబడినవి. చ్యవనాయ శాఖా సంఘము కృషివలులను ప్రబోధించి, వ్యవసాయాభివృద్ధికి మిగుల తోడ్పడి

నది. క్రొత్తచెట్లను నాటి, ఫలవృక్షముల నభివృద్ధి పొంది చెట్టుకు కేసిన ప్రయత్నములు విజయము గాంచినవి. ఆర్థికసంఘముల వారు, ముఖ్య గ్రామములం దన్నిటను ఆర్థికవిచారణ జరపి, విచారణాఫలితముల ప్రచురించిరి.

విద్యాశాఖాసంఘమువారు 62 నూతన విధానముల గూర్చి విచారించిరి. వీటిలో, స్త్రీ విద్యాభివృద్ధి, విద్యార్థుల శిక్షణము, దేవాదర్శిశ్రమ, గ్రంథాలయాభివృద్ధి, ప్రకృతిశాస్త్రాభివృద్ధి, ప్రత్యక్షవిద్యాశిక్షణము, మొదలగు విషయముల నేతములు గలవు. గృహపరిశ్రమల ప్రతిపాదన మిదివరకు బెంగళూరులో పనిచేయుచుండెను. వేరొకటి, మైసూరుపట్టణమున నూతనముగ నెలకొల్పబడెను. వేర్వేరురకముల పరిశ్రమలను నేర్పుటకు, గృహపరిశ్రమల నేర్పేడితరగతులు వివిధమండలములలో నెలకొల్పబడెను. విద్యాశాఖవారు, లోపరు సెకండ్రీ పాఠశాలలో పారిశ్రామికవిద్య నిర్బంధముగ నేర్పవలయునను నిశ్చయమును గూడ నిర్ణయించిరి. మైసూరు ప్రజలకు జీవనోపాధి కేయే మార్గములు గలవై దెలుపుటకు ప్రత్యేక గ్రంథ మొకటి ప్రచురింపబడెను. ఇది గాక కరకృత్రిమల నేతములు పంచివెట్టబడెను. 1917-వ సంవత్సరము అక్టోబరునెలలో జరిగింపబడిన పారిశ్రామిక, వ్యావసాయిక వస్తుప్రదర్శనము, మైసూరు రాష్ట్రపు వస్తువులకు మాత్రమే ప్రవేశ మిచ్చెను. పరిశ్రామిక సంఘము వారు, నూనె జేసెడి యంత్రాగారములను, మండలతాలూకా చిత్ర వస్తుప్రదర్శనశాలలను స్థాపించువిషయ ములో చించిరి. యుద్ధపరిశ్రమలచే పెద్దపరిశ్రమలను నెలకొల్పుటకు వీలుగలుగలేదు. ఈ సంఘమువారు రాష్ట్రపు వాణిజ్యస్థితిని కనుగొనుటకును, పరిశోధనసంఘము నేర్పరుచుటకును నిశ్చయించిరి.

9-వ ఆర్థికసభ జూన్ 17-వ తేదిన మొదలిడెను. రాష్ట్రాభివృద్ధి కవసరమగు వేర్వేరు విషయములు వివరముగ చర్చింపబడెను. ఈ సభను శాశ్వతముగ కొనసాగించు నిశ్చయ ములోచింపబడెను. సభాధ్యక్షులు తమ యంతోక్తవ్యాసమున, ఆర్థికసభ శాశ్వతముగ కొనసాగుటకు మహారాజగారు రంగీకరించిరిని, వెలిబుచ్చిరపుడు, సభ్యులు హర్షము జూపిరి. స్థానికస్వపరిపాలనము నభివృద్ధిపరచుటకు, మైసూరు మున్సిసిపలు రిగ్యులేషనును సవరణ జేయుటకును, లోకలుబోధ గ్రామపంచాయతుల శాసనమును నెలకొల్పుటకును, ప్రభుత్వమువారు రంగీకరించిరి. మున్సిసిపలు సభలలో ప్రజానియుక్తసభ్యుల సంఖ్య మూడవ సంవత్సరానికి రెండవవంతును, హెచ్చింపబడినది. మైసూరుపట్టణ పారిశుద్ధ్యసంఘమున నియుక్తుల సంఖ్య మూడింట రెండువంతుల వరకు హెచ్చింపబడినది. యుద్ధముచే గలిగిన కఠిన్ బాధను పోగొట్టుటకై, ఆహారపదార్థముల ధరలు నిర్ణయింపబడినవి. ఇందుకు ప్రత్యేకోద్యోగి నియమింపబడెను. ఈ విషయమై మైసూరు రాష్ట్రము హిందూదేశమున కంతకును మార్గ దర్శక మగుచున్నది. ప్లేగు బాధను నివారించుటకై, ఆవ్యాధి ప్రబలని ఋతువులలోనే ఎరుకల సంహరించుటకును, ఊణకాలములో ప్లేగువ్యాధి నడచివైచుటకు ఏర్పాట్లుగల్పించుటకును, తగిన కట్టుదిట్టము లేర్పరుచబడుచున్నది.

మైసూరు విశ్వవిద్యాలయ ముపుడే పేరెన్నిక గాంచుచున్నది. సీసేటు సభలో స్త్రీ సభ్యురాలొకరు గలరు. ప్రాచీన హిందూదేశమున ప్రబలి యున్న స్థానిక స్వపరిపాలనాచరిత్రను, కర్నాటక కవిచరిత్రను, ప్రాయములకు గ్రాంటు లొసగ

బడినవి. కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయ విచారణ సంఘమువారు నిరుటి వత్సరము మైసూరునకు వెడలి, మైసూరు విశ్వవిద్యాలయము గూర్చి తమ సంతృప్తిని వెలిబుచ్చిరి. గ్రంథకర్తలకు ప్రోత్సాహము గలుగజేయుటకు ప్రత్యేకధన సహాయము చేయబడుచున్నది. ఈ సంవత్సరమున, 185 గ్రంథములు వెలువడినవి. వీటిలో 115 గ్రంథములు దేశభాషలోను, 59 గ్రంథములు ఆంగ్లభాషలోను, 6 గ్రంథములు సంస్కృతమునందును, 8 గ్రంథములు ద్వీభాషలలోను ప్రచురింపబడినవి. వ్రాత గ్రంథముల నేతములు, ప్రాచీన పరిశోధన శాఖ వారిచే, పరిశీలంపబడెను. వానిలో, వాస్తుశాస్త్రముపై ససత్కుమారు డొక గ్రంథము రచించెను. ఈ గ్రంథమునకు “ససత్కుమారవాస్తు” అను పేరు గలదు. ఇది సంస్కృతములో వ్రాయబడినది. ఇందు గృహములు, దేవాలయములు, రథములు మొదలగు వానిని నిర్మించెడి విధము దెలుపబడియున్నది. ఈ గ్రంథకర్త శుక్ర, భార్గవ, ఆంగిరస్, గార్గ్య, విశ్వకర్మల నామముల నుదహరించుచున్నాడు. “జ్యోతిషసంహితార్ణవ” అను జ్యోతిష గ్రంథ మొకటి కనుగొనబడినది. ప్రతాపరుద్ర దేవునిచే నభిమానింపబడిన కదంబేశ్వరునిచే యీ గ్రంథము సంస్కృతభాషయందు రచింపబడినది. రాజగృహచరిత్ర, అను కన్నడ గ్రంథము రాజ ఉడకమువరు చరిత్రను వర్ణించుచున్నది. ప్రభుదేవ పురాణ యను మరియొక కన్నడ గ్రంథము ప్రభుదేవ, తేక, అల్లమ చారిత్రమును దెలుపుచున్నది. మైసూరు పరిపాలనావివేదికయందు మనోహర మగు ననేక విషయము లింకను గలవు గాని, వ్యాసవిస్తరభీతిచే, వాని నుదహరింపజాలకున్నారము.

మద్రాసు నముద్రవ్యాపారము.

1917-18 సంవత్సరపు నముద్రవ్యాపారపు వివేదికను జూచిన, మిగుల నాశాఖంగకరముగ నుండకమానదు. వ్యాపారక్షీణతకు సంగ్రామమే ప్రబల కారణ మనుటకు సందియము లేదు. రాజభానివ్యాపార మంతయు గలసి 4883 లక్షల రూప్యముల విలువగలిగియున్నది. పూర్వపు వత్సరముకన్న 504 లక్షల తక్కువను జూపుచున్నది. వివేదిక వత్సరమే సంగ్రామ మతి తీవ్రముగ నుండుటచే మరింత క్షీణత గన్నట్లుచున్నది. యుద్ధావసరములకు ప్రభుత్వమువారు పరకుల గొనుటచే, ప్రభుత్వవ్యాపారము మాత్రము 309 లక్ష లభివృద్ధి జూపినది. సరకుల గొనిపోవుటకు తగిన నాకలు గాని, రైల్వే సౌకర్యములు గాని తేక పోవుట యటుండ, సంగ్రామావసరములకై ఎగుమతి దిగుమతులపై, అపూర్వవిర్బంధములను ప్రభుత్వమువారు విధించిరి. అందుచే, వాణిజ్య బాహుళ్యము చాలవరకు దగ్గెను. వస్తువుల విలువ యధిక మగుటచే, వైయంకెలయినను గాన్నించుచున్నవి గాని, వాణిజ్య మింకను దగ్గె ననుటకు సందియము లేదు. విదేశీవర్తకము 100-కి 25 వంతున దగ్గెను. కొంతవ్యాపారము మాత్రము 100-కి 13 వంతున హెచ్చెను. ఇందుకు, దేశములో క్రొత్త తయారయిన యోడలు స్వేచ్ఛగ నొక రేపునుడి వేరొక రేపుకు సరకుల గొని పోవుటయే కారణము. విదేశీవ్యాపారము క్రింద, దిగుమతులు 100-కి 5 వంతున దగ్గెను. వివేదిక వత్సరము, విదేశీ వాణిజ్యము క్రింద, ప్రభుత్వ వ్యాపార ముండు, దిగుమతుల కన్న ఎగుమతులు 4,73,90,403 రూప్యముల విలువ నధికముగ జూపెను. కష్టము రివిన్యూ గత వత్సరముకన్న

100-కి 4 వంతున యధిక మయ్యెను. ఎగుమతి సరకుల వెలలుగాని, దిగుమతి సరకుల వెలలుగాని, చాల హెచ్చుగ నుండును. దిగుమతులలో తయారయిన సామానుల విలువ 100-కి 47 వంతున దగ్గెను. మోటారు బండ్లు నిషేధపు టు త్రువు మూలమున, చాల తక్కువగ సంపదెను. ఇటులనే మందులు, ఓషధులు గూడ బాగుగ రాలేదు. రంగులలో కలువే వచ్చిన దని చెప్పవచ్చును. పాను 8 అణాల విలువ యగు రంగు 9 రూప్యములకుగాని లభింప దయ్యెను. లోహముల దిగుమతులలోగూడ విశేష తగ్గుదల గన్పట్టెను. కాగితపు దిగుమతులు 100-కి 25 వంతున దగ్గెను. అచ్చు కాగితపు దిగుమతి విలువలో 100-కి 46 వంతున దగ్గెను. ఇటులనే బట్టల దిగుమతి క్షీణించెను. దాదాపుగ ఎగుమతు లన్నిటిలో గూడ నిట్టి క్షీణత కాన్పించుచున్నది. కోస్తావ్యాపారపు దిగుమతులలో బొంతాయినుండి వతెంచిన దిగుమతులు వృద్ధిజూపెను. ఆంధ్రదేశములో రేపులే యత్కల్పము. వాటి వర్తకము గూడ మిగుల క్షీణించెను. కాకినాడలో వర్తకము నూటికి 47 వంతున దగ్గెను. బండరు వర్తకము 4 లక్షలు దగ్గెను. విశాఖపట్టణపు వర్తకము 5 లక్షలు దగ్గెను. భీమనిపట్టణపు వర్తకము 12 లక్షలు దగ్గెను. ఆంధ్రదేశములో నెలకొల్ప బడనున్న క్రొత్తరేపుల మూలమున, వికటుంగు ఆంధ్రదేశపు వాణిజ్యము పూర్వపువైపు త్యము గాంచుగాక! ఈ రాజధానిలో తయారయిన వస్త్రముల మొత్త మభివృద్ధి జూపెను. మొత్తపు వస్త్రములు 14,697,380 పానులు, వీటిలో 12,329,515 పానులు, మద్రాసు పట్టణమే తయారుజేసెను. ఈవస్త్రములలో చాలవరకు కాశీ వస్త్రములే తయారయ్యెను. ఇవి సైన్యాధికారులకు సప్లయ చేయబడెను. ఈవత్సరము, జేశములో తయారయిన వస్త్రములపై పన్ను 100-కి 42.5 వంతున వృద్ధిజూపెను. ఈ పన్ను శాశ్వతముగ దొలగింపబడవచ్చో, స్వదేశవస్త్రవ్యాపార మభివృద్ధి గాంచజాలదు.

క్రికేటులగు విషయపు లీప్రాయి గారు వీరు కలకత్తా విషయపు పదవియందు నుండి యీ నెల 1-వ తేదిన చనిపోయిరి. 31-వ తేదిన తమ పదవికి రాజీనామా నొసగి, కొలది గంటల కాలములో విగతశ్చయయిరి. వీరికి చనిపోవునదికి 65 వత్సరములు. వీరి మరణము తారతీయులకు దుఃఖము కలిగింపక మానదు. వీరు, ఆంగ్లో హైందవుల కోపమునకు గురియై, సంగ్రామ సాంవత్సరికోత్సవ సందర్భమున, వీరికి ధర్మోపన్యాస మొసగుచు, స్వల్పరాష్ట్రస్వాతంత్ర్యము కొరకు పోరాడుచున్న బ్రిటిషుజాతి తమ యధీనము క్రింద నున్న భారతీయులకు స్వాతంత్ర్య మొసగక బోయినచో, స్వచ్ఛంద వ్యాపార మేర్పడు నని, చెలిపిరి. ఇట్టి యుద్ధభావమును చెలిపి నందుకు, ఇంగ్లీషుమను మొదలగు పత్రికలు వారిని యిచ్చువచ్చుటల దూషించినవి. కాని ఆయన యీదూషణలను బాటించలేదు. మూడవ సాంవత్సర కోల్పోవమున ఈయన “భగవద్గుడి సమయమునందు మన బాటికిని, సామ్రాజ్యమునకును ఏమని యును జేరెననుచున్నాడు? మీకు నేను విజయము ప్రసాదించక ముందు, మీరు మారవలయును. పృథ్వులకును, జాతికిని ఇట్టి యాదేశమునే భగవంతు డొసగుచున్నాడు. అమెరికా సంయుక్తరాష్ట్రములవారు మనతో జేరిరి. వారు మనతో గలియుటచే యుద్ధ మింకను కొంతకాలము జరుగుట నిశ్చయము.

మన జాతి మారుట కింకొక యవకాశ మను గ్రహించబడినది. వెనుకటి యువ దేశమునే భగవంతుడు మరల మరల గావించుచున్నాడని నుడివెను. ఇట్టి మహాదారభావములను వెలిబుచ్చుడి ఆంగ్లేయులు హిందూదేశమునందు మిక్కిలి యరుదుగ నున్నారు. వీరి మరణముచే, దేశమున గొప్పకొంత వాటిలైననుట నిశ్చయము.

లాయదుజ్జాగారి సందేహము
లాయదుజ్జాగారు కార్నల్ వాక్లో నుపన్యసించుచు, తా మింకను ప్రజలలో నొకరమే యనియు, జీవితాంతమువరకు ప్రజాభ్యుదయము కొరకే కృషిసలిపెద ననియు, ప్రతిజ్ఞ బూనిరి. నూతన ప్రభుత్వము, ప్రజలకు గావించిన వాగ్దానములను చెల్లంపదేని, తాము ప్రధానమంత్రి పదవిని విసర్జించి, ప్రజల యుద్దేశ మెదియో తిరిగి కనుగొనెదమనియు, లాయదు జ్జాగారు స్పష్టపరచిరి. దీనిని బట్టి చూచిన, యూనియన్ లధిక సంఖ్యాకులుగ నున్న ప్రభుత్వమున, అభివృద్ధి కవకాశ ముండదని లాయదుజ్జాగారు గూడ సందేహించుచున్నటుల గన్పట్టుచున్నది. ప్రస్తుత ప్రభుత్వములో చిరకాల ముందుకు వీలుండదని, లాయదు జ్జాగారు గ్రహించినటుల విదితమగుచున్నది. అటులగుచో, వీరు త్వరలోనే మంత్రి పదవిని విసర్జించెదరు. తిరిగి క్రొత్త ఎన్నికలను, క్రొత్త ఎన్నికలలో క్రొత్త ప్రభుత్వమును రాక తప్పదు. లాయదు జ్జాగారు తమ ఆశయములలో నెంతవరకు విజయము గాగలరో, కొలది కాలములో వ్యక్తమగును.

స్త్రీ స్వాతంత్ర్యము
స్త్రీ స్వాతంత్ర్య తీర్మానము దేశీయ మహాజన సభవారిచే సంగీతంబుబడెను. భారతీయ మహిళా సభవారు గూడ ఈ తీర్మానమును బలపరచిరి. ఈ సమస్య సాగరిక దేశములం దన్నిటియందును పరిష్కరింపబడుచున్నది. హిందూ దేశమునందును త్వరలో పరిష్కరింపబడక తప్పదు.

జాతీయగీతములు
దీక్షిణంబు జరిగిన దేశీయ మహాసభయందు జరిగిన దేశీయగీతముల నీ క్రింద ముద్రించుచున్నాము:
వందేమాతరమ్ (వంకియచంద్రకవి)
వందేమాతరం! సుజలం సుభలం సులయజ శీతలం
సర్వభూతలం మతరం
శుభ్రజోత్సాహ పులకితహృదిం
భల్లకుసుమిత ద్రువదశ కోభిం
సుహాసిం సుమధురభాషిణిం
సుఖదాం కరదాం మతరం
ద్విత్రిశోక్తి-తి భువేంద్ర పృథ్విభరకరహితే
కేవలతేమాం కుంహి ఆబతే
ఇమాంబంధారిణిం సహానితారిణిం
రిపుదళహారిణిం మతరం
తుమి విద్యా తుమి ధర్మ తుమి హృదీ తుమి పర్య
ద్వింహి హృదీః కెరీతే
జాహంతే తు.హి మాంశక్త్య హృదయే తుంహిమాంధక్తి
తోహర షి ప్రతిమా గర్భి ముదిరేమంజితే
కృపి-గుర్గవ బహుభారణ కాటి
కలహ కలుం దశ విహారి
వాణీ విద్యాదాయినీ సమామిత్యాం
సమామి కలం అమలం అతులం సుజలం సుభలం మతరం
భ్యామలం సరళాం సుస్మితాం భూషితాం ధరణీ ధరణీ
మాతరం

నమోహిందూస్థాన్
(శరభాదేవి)
అతీత గౌరవహిని మేరీవాణీ, గావో అర హిందూస్థాన్
మహాసభా ఉన్మాదిని మేరీవాణీ, గావో అర హిందూస్థాన్
కరివిక్రమ విభవదళః సౌరభ పూర్తి వహినాగుగాన్
వంగవిహార్ ఆయోధ్యా ఉత్పల వద్రాజ్, మరాఠ్,
గుర్జర సేపాల్ పంజాబ్ రాజపుతాన్
హిందూ పారసీ జైన ఇసాఈ సిఖ్ ముసల్మాన్
గావో సకలకంఠే సకలభాషే
నమోహిందూస్థాన్
మరహర మర జయ హిందూస్థాన్
సకలశ్రీ ఆకాలహిందూస్థాన్
అల్లాహో ఆకబర్ హిందూస్థాన్
నమోహిందూస్థాన్
భేదరిపు నాశినీ మేరీవాణీ, గావో అర విక్రగాన్
మహాబల విధాయినీ మేరీవాణీ, గావో అర విక్రగాన్
మిలావో యేభే సౌఖ్యే సఖ్యే లక్షే కాయమనః ప్రాజ్
వంగవిహార్ ఆయోధ్యా ఉత్పల మద్రాజ్ మరాఠ్
గుర్జర సేపాల్ పంజాబ్ రాజపుతాన్
హిందూ పారసీ జైన ఇసాఈ సిఖ్ ముసల్మాన్
గావో సకలకంఠే సకలభాషే
నమో హిందూస్థాన్
మరే మరాఠే హిందూస్థాన్
దాదర్ హోరమజ హిందూస్థాన్
అల్లాహో ఆకబర్ హిందూస్థాన్
నమో హిందూస్థాన్
సకల మన ఉత్సాహినీ మేరీవాణీ, గావో అరవతాన్
మహాబలసంఘటినీ మేరీవాణీ, గావో అరవతాన్
ఉత్సాహో కర్మనిలాన్, ధర్మనిలాన్ బహావో చితయేప్రాజ్
వంగవిహార్ ఆయోధ్యా ఉత్పల మద్రాజ్ మరాఠ్
గుర్జర సేపాల్ పంజాబ్ రాజపుతాన్
హిందూ పారసీ జైన ఇసాఈ సిఖ్ ముసల్మాన్
గావో సకలకంఠే సకలభాషే
నమో హిందూస్థాన్
జయజయ బ్రాహ్మణ హిందూస్థాన్
జయ జహానా హిందూస్థాన్
అల్లాహో ఆకబర్ హిందూస్థాన్
నమో హిందూస్థాన్
జనాదే భారతకో.
(మూఢమ మిత్ర.)
జనాదే భారతకో కరతార్.
విసాజతీ భోజతా నిజబల, మానరాజ అధికార్
చకిరహోఉతే జన్ జాగ్రతకో, దేఖో సకలసంసార్
ఇతసాబలదేదే బలహోకర్, కరే ఆత్మా ఉద్ధార్
సయన్మపేత కీ ప్యానిబుధూదే, దేశభక్తజలధార్
ధనీజగే శ్రమజీవి జాగే, జగే కృష్ణక పరిహార్
మాతజగేసుపుత్రజగదే తుణమే హేమధార్
వివిధ ధర్మహార్ జాతిభేదకా, బద్దన కాట వరార్
మాధవ తింతీన్ బోటివిహో, కరేస్వగాబ్ధిపుకార్
సారేజహానే అచ్చా.
(మోహమ్మదు ఇకబాల్)
సారేజహానే అచ్చా హిందూస్థాన్ మహారా
మాం భుల్ భుల్ హై ఉన్ కే మహాసునిస్తాన్ మహారా
గురబత్ మేహో ఆగర మాం రహతాహై దిలరత్ మే
సయన్మోహిహామే భీహోదిలజహా మహారా
వర్మోజోసహోనే ఉంఠా మాంసాయా ఆసమాంకా
వహాసంతరి మహారా మహాసాసవాం మహారా
గోదీమే ఫేలీహై జన్ కే మాహానీ నవీయా
గులన్ హై జన్ కే దయనే రన్కీజహో మహారా
అయి ఆకే గోదే గంగావహాదిహై యాధిహాంబో
ఉతరాదేరే కిహారే బహోకాఫిల మహారా
మహాబల సహీసిఖారా అసానే బేరేభో నా
హిందీహై నామ పతక్ హై హిందీస్థాన్ మహారా
యాహానీ మిత్తూమ్ సహిమిగుమ్ జహానే
అసిక్ మగర్ హై బాకీనామా నిశాం మహారా
దఖ్ బాత్ హాకీహై మిలతీ సహి మహారీ
సాదియార హై హై యస్కాదోరే జమా మహారా
ఇకబాల కోయిమేహాం ఆపనా సహీజహామే
మాయామ్ హై మాయాగోదరేనా మహారా.

బిరోపాయుధవిరామము

(రైతుల విజయము)

ఇంగ్లండు

సేనను తీసివేయుట

లండను, జనవరి 1:—అంగ్లదేశమున సేననుండి సైనికులను పంపివేయు విషయమున ఈ క్రింది ప్రకటనలు ప్రకటించబడినవి:— ఇంగ్లండులోని యుద్ధకార్యములందు పనిచేయుచుండిన వారిలో 100 లక్షలవరకు స్త్రీపురుషులు ఆసక్తులనుండి విడిపించబడుదురు. అందు 775000 మంది ఇంగ్లండులో విడిపించబడిరి, అందు 270 వేలమంది సైనికులును, వానివలనను, 115 వేలమంది యుద్ధబైబిలులు, 890 వేలమంది పావుగ్రాహిణులుగలరు. సేనను తీసివేయు విషయమున ఈ క్రింది విషయములు గమనించవలయును. ఇప్పుడున్న బ్రిటిషు సైన్యమును చెదకుండ నట్లే యుండవలెను. ఈ విషయమును మిత్రమండలిలో గలనీ జనరలు ఘోషగారు ఇంగ్లండులో ముగ్గురించిరి. సైనికులను తీసివేయుటకు ఏర్పాట్లుచేయబడినవి. 31-వది స్వచ్ఛందమున భాగస్వామి. పౌరుషులనుగా సేనలను తీసివేయుట కాక నిర్ణీత సైనికవర్తమును తీసివేయు విధానము ప్రకారము ప్రస్తుత కార్యము జరుగుచున్నది. పరిశ్రమల కరణములను లభింపజేయు విషయములను విచారించుచున్నది. 70 లక్షలవరకు సాంకేతికములను సైనికబృందమును ఒక్కొక్కరిగ విడుదలచేయుట చాల వెదపని. సైనికులను సేనలందు కంటే ఇంకను ప్రశస్తతముగా ఇతర కార్యములందు నైపుణ్యము జూపుచున్నారు. ప్రస్తుతము సేనవై గల భారము తగ్గిన తోడనే ఒక్కొక్కరిని విడుదల చేయు విధానము తీసివేయుచు పాత్రాధిపతి యాక్రొధాన మేర్పడుచున్నది. ప్రాన్సులో వ్యవసాయముచేయుచుండిన ప్రదేశములపై సేనను తీయుటకు కష్టమున్నది. ఒక్కొక్కరిని విడుదల చేయు విధానమున ప్రాన్సు సేననుండి దినమునకు 10 వేల మంది విడుదలచేయుచునీ జనరలు ఘోషగారు తెలిపిరి. ముగ్గు పౌరవర్తములన్నవో 20 వేలమంది విడుదలచేయ వీలగును. అంగ్లేయులవర్తమున దెలవిలో ఈ సంఖ్య ఇంకను ఎక్కువ కావచ్చును. కాని ఇందులకు చాలకాలము పట్టును. సాధ్యమైనంతవరకు ప్రాన్సునుండి సైనికులను పంపివేయుట మంచిదని ప్రకటించబడినది. ప్రస్తుతము 270 మంది నిరుద్యోగబలములను దీసికొనుచున్నారు. నిరుద్యోగజనసంఖ్య, ప్రతివారమును సర్వజనసంఖ్యలో వేయికి 17 చొప్పున ఎక్కువగుచున్నది. సైనికులను విడుదలచేయు సందర్భమున నిరుద్యోగజనసంఖ్యను తగ్గించుట మంచి విషయమే. ప్రస్తుత స్థితి లభికారులకు భయకరముగా లేవు. పరిశ్రమల భారభిన్న విషయమున అందఱును మంచి ఆశలను గలిగి యున్నారనుచున్నది. కష్టస్థితి ముందువచ్చునని యూహించబడుచున్నది.

మరణము.

లండను, డిశంబరు 31:— చార్లెస్ కంపెనీ మూలపురుషులలో నొకరగు బార్బి కార్టరు గారు మరణించిరి ప్రకటించబడినది. లండను, జనవరి 1:— మొట్టమొదటి జర్మను నాశనముచేసివేయు జర్మనీలో బండిగానుండి డిశంబరు 14-వ తేదీని ఇంగ్లాండునకు వచ్చివేయు రైలును వి. సి గారు చనిపోయిరి.

నాకోద్యోగములు.

లండను, జనవరి 1:— అడ్మిరలు జి. బి. ఆల్బెర్ట్ గారి మాంటుచాటన్, మిల్బర్న్ పోర్టులను ఆక్రమించి 40 బార్బి పాటీగార్లు తన ప్రార్థనలమీదనే ఉద్యోగములను చాలించుకొనిరి. 40 డేవిడ్ బెట్టి, 40 రెజిస్ట్రార్లు టప్పురుగార్లు అడ్మిరలులుగా సునర్పబడిరి.

విమానవ్యాపారము.

లండను, జనవరి 1:— వాయుమండలివర్తమువారిట్లు ప్రకటించిరి:— ఇట్లు విమానదళాధికారులు బర్మి, సయం సుమాత్రాలమీదుగా ఆస్ట్రేలియా ఉత్తరరాష్ట్రములకు బోవు సందర్భమున హిందూదేశమున విమానములవిడియు స్థలములను పరీక్షించుటకు హిందూదేశమునకు వెళ్లుచున్నారు. విమానవ్యాపారపు ఏర్పాట్లు ముగియునప్పటికి వాణ్ణివేజివారి వెద్దవిమానములు యిరువది నీడముగా నుండును.

బ్రిటిషు ఆర్మీస్ట్రీ.

లండను, జనవరి 1:— కడచిన 9 మాసములందు జేకా నాయకులు 509165805 పానులు అనగా 1917-వ సం॥ మున ఆకాలమునందే వచ్చిన ఆకాలమునకంటే 108515502 పాను లధికముగా వచ్చెను. ఆకాలమునందు జరిగిన వ్యయములు 2049998606 పానులు. 1917-వ సం॥ మునందు ఆకాలమునందే వ్యయము 2029435062 పానులు అందు, యుద్ధయుజములపైని బడ్జెటు మున్నగునవి 215410879 పానులయ్యెను. 1917-వ సం॥ మున బడ్జెటు 144518657 పానులు అందు.

సూతన వత్సరోత్సవము.

లండను, జనవరి 1:— సెంటు పాలు దేశమున సూతన వత్సరోత్సవ ప్రాధాన్యమును జరిపిన పావుగు లీ వత్సరమున మొక మేలే తీసుకొనినది. వెళ్ళు సంతకారములనుండి ఇతర సైన్యముగ నుండుట చాల ఆరుదుగానుండెను. చాలమంది అధినివే కేనముల సైనికులుకూడనుండిరి. వెళ్ళునుండునందున వెళ్ళునుండినది. ఉపహార గృహములందు విండులును 'వృత్త' ముగాను జరిగినవి. ప్రజలక్రిష్టిని పోయి. ఆర్థరాత్రియైనంత నే అందరును వెదలిపోవలెనని ఉత్తరపును ముదించు భవనములకు బలంబులు లాగబడినవి.

ప్రాన్సు

సంధిసభాప్రయోజనములు.

లండను, డిశంబరు 31:— ప్రెసిడెంటు నిల్సను గారు నేటిముందుము 11 గంటలవరకు లండను నగరమునుండి దవరు పురమునకు వచ్చిరి. నానాదళ, సైనికదళ అధికారులు, పుర ప్రముఖులు వారికి స్వాగతమును సమర్పించిరి. ప్రెసిడెంటు నిల్సను గారు 11-30 గంటలవరకు బ్రెటను అనునాకపై ప్రాన్సుకు వెదలిపోయిరి. ఆకాశ రేవును విడుచునప్పుడు నిల్సను గారి గౌరవార్థము అచట నున్న కోటనుండి ఫిరంగులు కాల్పులయ్యెను. బ్రిటిషు దీప్తాగ్రులు బ్రెటనునాకతో గూడ ఇంగ్లీషుభాషలను మళ్ళమునకు వెళ్లెను. అచ్చట పరాను దీప్తాగ్రులు కలసికొనినవి. వాతావరణస్థితి బాగుగానుండ నందున విమానము తేలియు పోవుచు వెళ్లెను.

విల్సను దంపతులు.

పారిసు, జనవరి 1:— విల్సను దంపతులు పారిసు నగరమునకు వచ్చిరి.

ప్రాన్సు-సంధి.

పారిసు, డిశంబరు 30:— హానసు వార్తా సంఘము వారిట్లు ప్రకటించిరి:— ప్రతినిధులసభలో ఒక గొర్రెట్లు ప్రకటించిరి:— ప్రాన్సు దేశమువారు సర్వజాతిసా భ్రాతృత్వ సంఘ సంస్థాపన విషయమును నంగీకరించిరి. దేశాక్రమణము వారి కిష్టములేదు గాని అల్పము లోరై సరిపాద్దు (సారా లోయతో సమాన) వ్యవహారము విషయమున సర్వసౌత్తంత్ర్యమును లామే నిల్పుకొనిరి. జర్మనులు మఱల లోకశాంతిని పొందుచేయకుండ జర్మను బలమును నిర్దిష్టపరచెను. మొర్రాకో యందలి స్థితియును పరిష్కరింపబడును.

ప్రాన్సు ప్రధానమంత్రి

పారిసు, జనవరి 1:— క్లెమెంకో గారు నిన్నటిరాత్రి పారిసునుండి వెండి అను స్థానమునకు వెళ్లిరి. వారచ్చట ఒక నారముదినము విశ్రాంతి తీసికొందురు.

పరాను రైలువేలు

పారిసు, జనవరి 1:— హానసు వార్తా సంఘము వారిట్లు ప్రకటించిరి:— వ్యాపారమంత్రి రాజకీయసభయందు పర్యవేక్షించుచు 1918-వ సం॥ మునందు జరుగుచుండిన వ్యాపారము కంటే నూటికి 25 చొప్పున అధిక వ్యాపారము గలగా వీలుండు నట్లు పరానురైలువేలు బండ్లవైపును బడునని చెప్పిరి. బండ్ల నీపు ఇంజనుల నేకములును, 27 వేలబండ్లను అమెరికానుండి తెప్పించబడుచున్నవి.

ప్రాన్సు-అహంపదార్థములు.

పారిసు, జనవరి 1:— హానసు వార్తా సంఘము వారిట్లు ప్రకటించిరి:— చేయబడిన ప్రయత్నములకు ఫలముగా ప్రాన్సునందు అభివృద్ధి అహంపదార్థములు విశేషముగ లభింపగల నని ఆహావిషయమంత్రిగారు ప్రకటించిరి.

ప్రాన్సు అధ్యక్షుడు- అమెరికా ప్రయోజనము

పారిసు, జనవరి 1:— ప్రెసిడెంటు పాయింట్ మెన్ గారు సందీపభాసంతరము బహుళ జూలై మాసమునందు అమెరికాను సందర్శింప నూహించుచున్నారు.

హానసునందు యుద్ధ సైనిక ఫలము

పారిసు, జనవరి 1:— యుద్ధమునందు నష్టమైన సైనిక వర్తపువేర్లు చిత్రించబడిన రెండు పెద్ద బెర్తాలు (ఫలకములు) పారిసునగరమున నేర్పబడుట నని హానసు వార్తా సంఘము వారు ప్రకటించిరి.

పారిసు

పారిసుల కార్యము.

లండను, జనవరి 1:— టెక్ససు మార్గమున పోసెనునుండి వచ్చిన వార్తయందు బట్లు చెప్పబడినది:— పోసెను ఫిరంగిస్థానములను ముట్టడించి పోసెనులకు తుపాకులకు, కర్రకోళ్ళుల నిచ్చి, రైలువేళ్ళను వశపరచుకొని పోసెను రాష్ట్రపు సరిహద్దులకు గల రైలుమార్గము నాక్రమించుకొని, అచ్చట నున్న సేనల లొంగబెట్టుచున విజయములను ముట్టచేసి ముట్టడించిరి. వెదకోస్కి అనంతకు ఈ యుద్ధమున నాధిపత్యము వహించియుండెను విశ్వసించబడుచున్నది. 200 మంది మరణించిరి రని యూహించబడినది.

జర్మను సేనలు కోరబడుట.

లండను, జనవరి 1:— జర్మనులు జర్మను సేనలను విశేషముగా పోసెనుకు పంపవలెనని జర్మను వార్తాపత్రికలు కోరుచున్నవి. జర్మనులు పోసెను పురమును తమ వశముననే యుంచుకొన పట్టుబట్టి యున్నారని యిరుమూలముగా దెలియుచున్నది.

బోల్షివిక్కులను ప్రతిఘటించుట

లండను, జనవరి 1:— ఈ క్రింది వార్త వార్తాపురము నుండి తెచ్చుపత్రికకు వచ్చినది: డిశంబరు 18-వ తేదీని లిథో నియామకుల సమావేశమైన పోలిషు జర్మను ప్రతినిధులసభ యందు ముందుకువచ్చుచున్న బోల్షివిక్కులను ప్రతిఘటించుటకు సేనను నిర్దేశముకొనుట కుజ్జనీయరలే నని పోలిషు ప్రతినిధులు కోరిరి. జర్మనులు నిరాకరించి ప్రతి సైనికుడును సోవియటు సేనతో పోరనని సుక్రము ప్రకటించిన జేకాంతి కోటకు సేనావర్తము నేర్పబడుట కుజ్జని చెప్పెదమని చెప్పిరి. జర్మనులు విల్సను మిస్సు రాష్ట్రములను వదలివేసినప్పుడు వానిని బోల్షివిక్కుల కిచ్చివేయుచున్నది జర్మనులు చెప్పిరి. అందుపై పోసెను రామబారములు ముగిసిరి. ఈ క్రేని యను బోల్షివిక్కులు రెంబర్ల పురమునకు మూడు వైపులను మూగి ముట్టడించుచున్నారు. శత్రువులు దక్షిణమునుండి గ్రోడెమిడికి బోవుచున్నారు.

బోల్షివిక్కుల దాడి

కోపన హేగను, జనవరి 1:— బోల్షివిక్కుల రిగాకు 20 మైళ్ళలో నున్న గాన ప్రజల కాందోళన పరిధిముగా నున్నది. బాల్వికులో బ్రిటిషునాకలను కలుసుకొనుటకు రష్యా నాకలు కోనెట్టునుండి సముద్రమునకే ప్రయత్నించెను. పాల్వికా, సెబాస్టోపొలు యుద్ధనాకలు సెబాస్టాన్ ఎస్తో నియనుల యాజమాన్యముక్రింద నిలివరకే వెళ్లి నగరము ఫిన్లందు తీరమునుండి వానివైని గుండ్లు వదలబడినందున నవి మరల కోనెట్టుకు వచ్చినవి. 5 పరాను యుద్ధనాకలు స్కామిరుగా బాల్వికుకు వెళ్లినవి టెక్ససునుండి వార్త వచ్చినది.

ఫిన్లందు సహాయము

లండను, జనవరి 1:— హెల్సింగి ఫిన్లలోని ఎస్తోని యా రాజ్యాంగసభ వారికి సహాయముగా ఫిన్లందు వారు ఆయుధ సామగ్రిలను ధనమును పంపెదమనిరి. దీనివలన బోల్షివిక్కులవలని భయము కొంత తగ్గినది.

స్వీట్జర్లాండు రాయ బొరులు

బెర్న్, జనవరి 1:—రష్యాలోని స్వీట్జర్లాండు రాయ బొరులను రష్యావారు పోషించుటకు అనుమతిని స్వీట్జర్లాండు ప్రభుత్వము వారు రష్యా సోవియటు కొరకము వారికి అంతిమముగా నిరాకరించిరి.

పోస్టులో పోయిల దొంగవృత్తులు.

కోపెన్ హేగన్, జనవరి 1:—పోస్టులో పోయిల దొంగవృత్తులు నాడు యూరపుల వాధించిరి. రెండు వీధులలో యుండును దొంగిలించి నాల నుండి యూరపుల హత్యచేసిరి. వెస్ట్మనుండి గాయములు అగిరినవి. 80 శతములు తెక్కింపబడినవి. నేరగాను నాశనము చేయబడినవి అట్లగువాల్లులు ఏత్రిక ప్రకటించినది.

రుమేనియా

రుమేనియాలో భూమి విక్రయాలు.

బుకారెస్టు, జనవరి 1:—బుకారెస్టులోని భూమి విక్రయములు బుకారెస్టులోని విప్లవకారులను రష్యా ఆరాజకులకు కలసి వీధుల నరికట్టి నేలమై గుండ్లు వదలిరి. నేను మరల వారివై గుండ్లువదలెను. విప్లవకారులలో 6 గురు మరణిరి. 25 గురికి గాయములు అగిరినవి. విప్లవకారుల నాయకులను పట్టుకొనిరి.

హోలండు

జర్మను వత్తు పాత్రులు.

ఆంస్టర్డాం, జనవరి 1:—హోలండును విత్రయం దలి రాజకీయసంఘముల అధికారులు కనుకను ప్రభుత్వముల కిచ్చుచుండు తంతిపాత్రలు జర్మనీకి పంపుచుండిరిని ముగ్గురు దచ్చి తెలిగ్రాపు ఉద్యోగులు అంధింపబడిరి.

ప్రాగ్ నామ జనవరి 1:—ఎస్టోనియాను విట్లు ప్రకటించుచున్నారు. కోల్డా, వాల్కాగ్రామములందలి శత్రుసేనలకు లకు పేను చల్లాపిలిమి. మాక్సాపూలు దుఃఖేరి బామిందా పేయిరిస్త్రియా ద్వీపకల్పములనుండి శత్రువులను తరిమివేసి తై దిలను పట్టుకొనిరి.

అమెరికా

ఒకవైద్యశాలానాక మెట్టకెక్కుట.

న్యూయార్క్, జనవరి 2:—‘నార్తవనశిఖి’ అను నాక రాత్రివేళ ఫ్రెంచీవియొద్ద మెట్టకెక్కి చాల నశాయశిలి యందున్నది. ఆ నాకయందు 2480 మంది అమెరికా సైనికులున్నారు. వారిలో 1744 గురు గాయములు అగిరినవారు. ఇంతివర కింకను సహాయ మేమియును కలుగలేదు.

జర్మనీ

ప్రభుత్వచర్య

ఆంస్టర్డాం, డిశంబరు 31:—జాతీయచర్యసభ స్థాపిత మగుటకు సర్వసాధారణత్యనిర్ణయముకొలుకును, యద్ధ లాభములను తాము గ్రహించుటకును, యిల్లెని వారికి పని కల్పించుటకును జాతీయపరత్వవిషయభివృద్ధికిని అధికార విహీనులగు వారిని నిరాయుధులగా చేయుటకును, సాధ్యమైనంత త్వరలో అనుకూలమగు విధమున సంధిచేసికొనుటకును, నూతనభావములు గలవారిని బనిధిచేయుండు ప్రతి నిధులనుగా పంపుటకును తమ చర్యను నడపుచును ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించిరి. బెర్లిను లింతిపాత్ర తెలుపుచున్నది.

జాతీయచర్యసభ

లండన్, జనవరి 1:—జాతీయచర్యసభయందు జర్మను ప్రభాసత్వకలమునకు ప్రతినిధిగ నుండ నెన్నికొనుటకు ముఖ్య రాజకూమారులను పేర్కొనబడినది. సీ డెల్ బర్గునుండి ఆంస్టర్డాముకు లింతిపాత్ర వచ్చెను.

బెర్లిను పిలిగితులు.

లండన్, డిశంబరు 31:—బెర్లినులో నేమిజరుగుచున్నదియు తెలియ నవకాము లేకుండనున్నది. అంతికారాగ్రి లయము లధికారమును వహించిన కక్షవారి అధీనముననే యున్నది. బెర్లినువారు తామెవ్వని వలల ఫలితము ననుభవించక తీరినది కొలొనువారు కలంనుచున్నారని బెర్లినురాజకీయ జ్ఞానుకులందు రై నుడేము వారికి నిశ్చయములేదు. హిందెను

బర్గు రాజకీయములందు తోక్యముకలిగిండు కొనసండున ప్రజల కలిసి యుండు మాత్రమే నాకగూనిల వియ్యున్నది. బెర్లినునుండి విడిపోవుటచే కర్తవ్యము కొలొను వారు కలచుచున్నారు. వెస్ట్మనుస్త్రి దివ్యభువన హాసించుచు చెప్పి రెయిస్త్రి వెస్ట్మనుస్త్రి రివల్వికు నేర్వకపకలె నాభావము వ్యాపించుచున్నది. మిత్రినుండలి నేనలా త్వీగా నని యుగించి స్వదేశమునకు పోగొడుచుచునని కొలొను విశేషము తెలిపెను.

టర్కీ

పాల్మెస్టో చింగము.

కురుమన్ సేన నాశనము.

లండన్, డిశంబరు 31:—జర్మను ఎల్లెంబీగాన అక్టోబరు 31-న తేదీని ఒక ప్రకటనమును ప్రకటించుచు జర్మను సేనానాశనమునకు ముందు పెర్లెస్టెయిన్ సిరియాదేశములకు శత్రునిలక్తి గావించి డెమాండ్లును, అలెస్కాచేకేముల నాక్రమించుకొనుటకు కారణమున పెర్లెస్టెయిన్ 19-న తేదీ యద్ధమును విడిచిండు. పెర్లెస్టెయిన్ హాసానండుమునకు శత్రువుల దళమున 4 వేల కల్లులను, 8200 ముసాకులను, 400 ఫీరంగులు నుండును. విజితుడతమువారు 12 వేల కల్లులను 87 వేల ముసాకులను 640 ఫీరంగులను శత్రుసామ్రాజ్యములనుండి తొలగించి గుర్రము చేప్పిరి. సముద్రప్రాంతప్రదేశములందు జరిగిన యద్ధముకు వివరింపదు. జోర్డన్ హాసానండు శత్రుసేనకు తగ్గించి, జెహూదలేమునకు త్రోమున శత్రువులు తమ సేనను దిగివేసిండువలన శత్రువులు తమకు బలకరముగా 85 వేల ముసాకులను 880 ఫీరంగులను చేర్చుకొని. నుకమెద్ది 8 వేల ముసాకులు 180 ఫీరంగులు నుండును. ఈ యేర్పాట్లన్నియు ఆతిరహస్యముగా జరిగెను కాని మన విమాన బలము ఈ రహస్యమును తెలిసికొనెను. జనవరి 1 ఎల్లెంబీ దళములు సముద్రప్రాంతప్రదేశములను ముట్టడించుచు శత్రువు లెరుగనే యుండును. విజితు పనావితరము లైను వేరుకు సముద్రమునకును గదును శత్రుసంతురణములను భేదింపుకొనుచును సముద్రమును 2-న 7-న దళములవై శత్రు ప్రతిఘటన నుభిజయించెను. అస్కటికొరి శత్రువులు వెనుకకు వెనుక యుగ్రములనుగాద బ్రెజిలు సేన ఆక్రమించుకొనెనని విషయమును శత్రువు లెరుగదు. హైఫాకోడ్డుకు తూర్పున రెండు మైళ్లదూరమున కార్మెలు కొండలను, కివకొడి గట్టుకును నదుమను 5-న ఆత్మకదళము పెర్లెస్టెయిన్ 23-న తేదీని పరీక్షించెను. అప్పుడు శత్రువులు కార్మెలకొండమీదినుండియు మరణించుటకు ఆ సేన వైగాల్పి. జోడ్డును నవీమాగ్రములను మరణించుటకు బలముగా గ్రహించుచుండెనని బ్రెజిలు సేన గ్రహించెను. మైసూరు లాస్సెరుల కలాలము కొండనుండి దిగియుచుండగా వెనుకనుండి జోడ్డును లాస్సెరుల కలాలము శత్రు మరణించుటవై బడి పుకమును ప్రవేశించిరి. పురమున నచ్చటచ్చట గురుప్పులుండిరి. ఈ యద్ధమునందు కర్మలకానూరు దళమునెండుగురు మరణించిరి. 1850 నుండి మైసూరు 17 ఫీరంగులను పట్టుకొనెను. అన్ని పటాలములలో జైర్మసాహసమును ప్రకటించుటయ్యెను. బ్రెజిలు, పరాను, బొకటిను, అధినివేళనేనలా ఆతిరహస్యముగా నడిచేసెను. క్రొత్తదళములు (నూతనభారతీయపటాలములతో సహా) అన్నియు నిరాధర్యమును ప్రదర్శించెను.

వియోలెటానాక కొండలకు కొట్టుకొనుట.

లండన్, జనవరి 3:—ఈ నాక 800 మంది సెలవుమీద నున్న వానికులలో స్టోక్స్ వే నాకాశ్రయమున పాపమునకు కొట్టుకొని ముగిసిరి. 50 మందిమాత్రము గాయములతో దళ తీరగలిగిరి. 2 వ తేదీరాత్రి 2 గంటల కీ ప్రమాదము కలిగినది. 250 మంది తమ పుడేకములమున సముద్రగర్భమున చేరిపోయిరి. యుద్ధము ప్రారంభమైనదియు వారికోర్కెన విరామ మిడియే యగుటచే వారు నూతనసంరక్షణోత్సవమును జరుపుట కిత్తుత్తానామలోనున్న తరుణమున నిద్రాహీనులు జరిగినది నాక చాలవడిగ పోవుచుండెను. చీటిగానుండినది సీనములకాంతి గానుగానుండెను. 50 మంది సముద్రములోని దళము మిగిలిపోయిరి. 2 వదళము దింపగా నదితరగబడి వానిలో నెక్కినవారందరూ మిగిలిపోయిరి. 7 గజముల దూరము నున్న తీరమును మాపుటకు ముగ్గులకాల్పుబడిన. చాలవడిగ కొండలను చేరయత్నించిగాని సముద్రపురడికి తులక రైపోయిరి. కొద్దిమంది మాత్రము దిగివేరిరి. నాక ముగిసిపోయినది.

స్థానిక వార్తలు

మదరాసులో స్టేసు:—క్రొత్తకేసు తేమియులేవు

మదరాసు ఆంధ్రసభ:—ఆంధ్రసభవారు నేటిసాయంత్రము బల్లారి కృష్ణమూచార్యులవారిచే విరచిత, మగు చిత్రనళియమును, అంధ్రపురమందిరమునందు ప్రదర్శించును.

నిమ్మ బాత్తు భారత సమము:—సంఘమునారి యాచూర్యముక్రింద శత్రుపాముకాలము 4 గంటలకు వ్యాస రహాదీయం దొక గొప్పసభ జరుగును. ఎం. ఆర్. బంబువారు ను, మండిత ఎన్. గర్జ్మముగార్లు భర్తయును గురించి యాచూర్య సింగును, మంగళాశంధస్థాయులవారు అగ్రాధనాధికర్యము వహించును.

చేతిగొలుసు దొరకులు:—యవగాను క్రిష్ణవరకళాశాలలో త్వరగా నున్న కె. వరసింహాచార్య గారికి మైకోర్టు దగ్గర చేతిగొలుసు ఒకటి కేరకైనది. స్వంతముగా ను వారిని కలిసికొనిన గొలుసు నిచ్చెదరు. వరసింహాచార్య గారు కృష్ణపునామక అగ్రహారము మరలీ నెం 19 గుగ్గపామున నుండును.

“సత్యంతానము”:—ఈదినీ పార్లమెంట్, ఆయా ర్యేడభూమణ భిక్షుగర్ల మండిత వీటూరి వానుజేకాస్త్రి ఎ. యమ్. ఎ. సి. గారిచేరదించబడినది. ఇందు సత్సంతానము బడ విజుట మార్గములు నిపులగు జాపబడినవి. వెల రు 0-8-0. కలయువారు కాకివాడాయాదలి గ్రంథకర్తగారికి ప్రాసిన బడయుగలరు.

సంహము చే చుంబుడులు:—మొన్న పిళ్ళులనూ దుగ్గనందలి జంతుకాలను కొండరు మాడవెల్లిరి. వారిలో నొక పిల్ల సింహమును చూచుచు బోదుదగ్గర నిలుమండియుండె, సింహ మాచాలిక యుగం యులను వారిబలత్వములన గానుములకు చేసెను. పిల్లను తక్షణమే వైద్యాలయమునకు తీసికొని పోయివారుగాని కొద్దికాలాలోనే బాలిక గాయముల పొధ కలన మరణించినది.

మదరాసు విశ్వవిద్యాలయము:—విశ్వవిద్యాలయమునందు సర్ ముబ్రహ్మజ్యోతుగారి పేర సంస్థాపింపబడిన యువస్వామీరముయొక్క యాచూర్యముక్రింద, కొత్తకేసాలు అబ్బరేటరియండున్న ఎన్. సీతారామయ్యగారిద్దరి గాదు “నూతనక్షత్రములను గురించి 25-న తేదీకి వాగము సానుకాలము 6 గంటలకు న్యూసె నేలు మందిరమునందు వ్యసించురు. ఉత్తర్యాసమైన యంతరము మార్గచుండలము నందలి చిత్రరేఖములు మాజిటి లాంతరునుడు ప్రదర్శింపబడును. ఉపస్థానమునకు అందరును రాకచ్చును. టిక్ట్లకొరకు విశ్వవిద్యాలయపు రిజిస్ట్రార్ గారికి ప్రాచురలయగా.

కాన్వేకార్పు సర్కసు:—రిస్కటిరాత్రి సర్కసు వారు తమ పూర్వకార్యక్రమమునంతటిని మార్చి నూతనకార్యక్రమమువారింబించిరి. రాదుమీద సుకవాయిలు చేసినపనులు ను చిలుకచే నెక్కిలు ప్రొకటించుటయు తుపాకికాల్పించుటయు అక్కర్చుకర్తుగ నుండెను. ఒకను ఉయ్యెలకట్టవై వర్షి చేసికొని ముచ్చుంబుయు ఒంటికాళున నిలుచుండు టెర్నీవై ముచ్చుంబు టయు 20, 30 గజముల దూరమునుండి తుపాకి గాల్పి పన్ను విడిపముల నార్పిచేయుటయు ప్రత్యేకములుగా నుండెను. రెండు సింహములు ఒక చెక్క కీ నైపున నావైపున నుండగా ముఖమును మేకయు గేదెయును మధ్యనుండి చెక్క నిటునటు ఆడించుటయు కొత్తులు తీగవై చేయుపనులను అద్భుతముగా ప్రదర్శించుచుండు. ప్రసంగమును పర్కమునందు ప్రేక్షకుల సంఖ్య యున్నది. వారు ప్రసంగసాహస్యమున కిదియే నిదర్శనము.

కలకత్తా కార్పొరేషను.

కలకత్తా జనవరి 3:—కలకత్తా కార్పొరేషను కమిషనరులను నియోజించు సభికారులను, స్త్రీపురుషవివేక్షకులను పాడింప బనిలేనని కలకత్తా మ్యూనిసిపల పట్టమును సకరింపవలెనని కార్పొరేషను సభలో రాయ చేసేంద్ర చంద్ర మోహ గా యపపాడింది.

ఆంధ్రదేశవార్తలు

మల్లభార్యను గ్రామమునందలి చుట్టూరకు పుస్తకాలను ప్రభుత్వ వార్షిక పరీక్షకు హాజరును కడచినవల 80-వ తేదీని జరిగినది.

అఖిల భారతకర్మీయ మధ్యజన మహాసమ్మేళనము:— చిరుతానూరునుండి యొక్కట్లు వ్రాయుచున్నాము: ఈ మహా సమ్మేళనమునకు హిందూదేశముయొక్క పలుభాగములనుండి వలపురు మహాసభలు తేలెంచిరి. సభ బయటప్రదముగ జరిగినది. భీష్మగర్వ కంఠి ఆర్. వి. శ్రీనివాసాచార్యులు. ఏ. యం. ఏ. సి గారు సభాప్రధానైర్వహణ వియమింపబడిరి. ఇచ్చట కచ్చియుండు అనేక కల జనలకు చికిత్సాసౌకర్య మునకు నొక ధర్మవైద్యులను గూడ అచార్యులచే స్థాపించబడెను. బౌద్ధమత బుద్ధిమత నియమములను వి. మరు దినము (20 తేదీ) సభ ముగియును. ఆయనయేదము దాని బౌద్ధమతము, ప్రకృతిశాస్త్ర, ఆయుర్వేదమునకు సభకు గల సంబంధము, ఆయుర్వేదము ఈ సభాపరీక్షలలో చేర్చవలె ననుట మొదలగు విషయములు. భిగర్వ, ఆర్. వి. శ్రీనివాసాచార్యులచే నిర్వహణ నుపన్యసింపబడెను.

ఆంధ్రనాయకులత్వంలో నొక ఆంధ్రాంధ్రము దైవిక ప్రతికము నెలకొల్పుచు గాక! కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు గూడ నెలకొల్పిన దుర్వ్యక్తి యొక్కట్లు విని కడి. వారు స్థాపించి విజయవదమునకు బోగల రను ప్రత్య మాంధ్రులకు గలను. వా రాంధ్రదేశికప్రతికవ్యము గూడ త్వలలో దలపెట్టిచో వారు ధన్యులు. మనము ధన్యులము. ఈ ప్రతికవ్యమును కొంత యూహనగూడ విమలము చేసియుండుము. ఇక మన మాలస్యమొనర్చుచో మన బలహీనుల కరియచుట వలసినది. కొలదికాలములో నాంధ్ర దేశమునం బాంధ్రాంధ్ర, మండలసభలు జరుగవై యున్నవి. తత్సభాప్రతినిధులందఱు తీర్మానములు గావించి కొంతమాల నిది సమకూర్చి నాగేశ్వరరావుగారిచే ప్రతికాస్థాపనగా గావించెదమ గాక!

గుంటూరు జిల్లా నివాసులపట్టుములోని "వాణిశీకర" మనుష్యు గల ప్రభుభాండా గారకార్యనిర్వాహకసభ్యు లగు పురవాసు లిల్లు వ్రాయుచున్నాము: ఈవర్షము జరుగబోవు వార్షిక పరీక్షకు హాజరు, గతవర్షమువార్షిక పరీక్షకు లైన కాశీ కృష్ణమూచార్యులవారిని, సభాధ్యక్షులుగా నెన్నుకొని నల్లు ప్రకటించిరి. కృష్ణమూచార్యులవారి యధ్యక్షతకొరవ్యాయములు, గతవర్ష కేర్వనసంబంధమున విని యానందించి యుంటిమి. లిగి ఆనందత్వముగూడ వారిచే యెప్పుకొనుట మా కంట సంతృప్తికరముగా నుండక, రాయబహదూర్ క. పితేళ్ల లింగం పంతులు, చిలకమర్తి లక్ష్మీనరసింహము, పానుగంటి లక్ష్మీనరసింహరావు గార్లు మొదలగువారి మధ్యక్షత క్రింది ఈవర్షపు పార్షికపరీక్షము జయప్రదముగా జరిపించగలరని ముగ్రంథాలయ కార్యనిర్వాహకసంఘము వారి నిరదమాలముగా కోరుచున్నాము.

ఒక రిల్లు వ్రాయుచున్నాము:— బందరులో హిందూ మోక్షాల్లు పెట్టి అటువలె సంకల్పములు వాటివలన మట్టి పూర్తి అల్పము (జూలీ) 1919 సం॥ జనవరి నెలలో తప్పక జరుపుటకు నిశ్చయించబడినది. ప్రస్తుత మాసాత్రకాలయందును శాఖలయందును చదువు బాగుగు 1100 కంటె ఎక్కువ మంది యున్నారు. పాఠశాలయందు విద్య నభ్యసించి పరీక్ష లలో కృతార్థులైన వారు చాలామంది యెక్కువమైన పదవులలో లాండి ఆంధ్రదేశమునకు వ్యాపించియున్నారు. మట్టిపూర్తి ఉన్నవారు లిగురితిరి వై భవముగా జరుపు టకు సమాను 2000 లయినను కావలసి యుండును. వాము పూర్వము చదువుగొన్న పాఠశాలయందు తమకు గల అగు రాగమును జూపుట కిది తరుణము. పాఠశాల పూర్వపు విద్యార్థులను అభిమానులకు తమకు కేర్వనంచక తమంద ప్రవర్తనములు చేసి జూల్లి ఉత్సవములు వైభవముగా జరుపుటకు సహాయక గలదులకు ప్రార్థితులు. పూర్వ విద్యార్థులు తమ చిరునామాలను చందాలను పూర్వవిద్యార్థి సంఘకార్యదర్శి, మల్లెల కనరావుకృష్ణయ్య డి. ఏ స్టేషను, బందరుకు కంఠ ప్రార్థితులు. జూల్లి జరుపు తేదీని ముందు తెలియచేయబడును. ప్రాత విద్యార్థి సంఘ వార్షికపరీక్షను వైతము జూల్లి దినములోనే జరుపబడును.

వృత్తాంతములు

పోలీసు శాఖ జీవములు:— ఇండియా పోలీసుశాఖవారి జీవములనుగూర్చి ఇండియాబొత్తమువారు ఇండియాపత్రికి వ్రాసిరి.

బాబూ కె. సి. ముఖర్జీ ఎం. ఏ గారు ఆఖ్యుత్తు నిశ్చ విద్యాలయమునందు ఉపన్యాసకులుగా నెన్నుకొనబడి రని ఇండియా పత్రిక వ్రాయుచున్నది.

రంగూరు శ్రీలక్ష్మి సమాజము:— సమాజ బాజీయ స్వాతంత్ర్యములను కోరటకు రంగూరులో శ్రీలక్ష్మి సమాజము ఈ నెల 4 వ తేదీని జరుపుటకు ఇండియా శ్రీసంఘము వారు నిశ్చయించిరి.

ఆస్ట్రేలియా గోడములు:— ఇంచాలని స్త్రీయగు యూరో పునకు పంపబడును. వానిలో కొంత భాగము ఇండియాకు పంపు టనుగూర్చి ఇండియా దొరతనమువారికిని ఇంగ్లాండు దొరతనము వారికిని వ్యవహారము జరుగుచున్నది. గోడముల కమిషను వారు నాకల యుద్ధాగ్నియును తోడ్పడ నంగీకరించిరి. సిసలు ధర కమైదనునియు తక్కువవెలకు ఏర్పరచెదమనియు వారు తెలిపిరి. ఇదివరకు ఇండియాదేశీయులు గోడములను పంపియుండుటచే వారి కిప్పుడు తక్కువరేట్లుకు పంపుటకు ప్రతిభుత్వపు కోశాధికారుల లంగీకరించిరి. ఇండియావారి గోడములను లాభమున కమ్మగూడదు. ఈ గోడములను ఇండియాదొరతనము వారు మొదట నేలకును పిచ్చుట కలకత్తా బొంబాయిగరము లందలి గోడముల యంత్రాకాలలవారికిని విక్రయించెదరు. యంత్రాకాలలవారుగూడ పిండి మాక ముచ్చగువాని చాకగా నమ్మట కంగీకరించిరి. ఈరీతిగా ఆస్ట్రేలియాగోడము లక్కరకున్నవని ఇండియాదొరతనమువారు ప్రకటించిరి.

బొంబాయి గవర్నరుగారు చక్రవర్తిగారికి మాతనకన్య రాంధ్ర దేశసోర్కెన సంవత్సరమున నిల్లు కంటి: సంపి: "బొంబాయి రాజధాని యందలి ప్రజలు ప్రభుత్వము ప్రభుత్వము వారు మొదలగు వారందఱి తమమనస్సు ఇంత యువదారవంతము గా వారంభమైన ఈ మాతన కన్యారాంధ్ర దేశమున తమకు మాక్కుల్ల తా పూర్వకపు అధికారములను తెలుపుటకు నేను సంకోషించు చున్నాను."

చక్రవర్తిగారి ప్రభుత్వము. చక్రవర్తిగారు దయాపూర్వకముగ నీక్రింది నిధమున ప్రభుత్వము నొసగిరి: "బొంబాయి రాజధానియందలి ప్రజలు, ప్రభుత్వము ప్రభుత్వమువారు మొదలగు వారందఱి తమమనస్సు మిరచిపిన తంత్రివాత్తు జరిగినది. అందులకు నేనెంతేని యు కృతజ్ఞుడను. ఇకముందే మహారాజధాని ఆయురారోగ్య విశ్వస్థియులతో కలిసి కలెందును గాకయని నేను కోరు చున్నాను."

ప్రాసనరు రామ్మే మ్యూనిసిపాలిటీ రాజీనామా.

దొరతనమువారిల్లు ప్రకటించుచున్నాము: మంగళేశ్వర వార్తాప్రచారక సంఘసభ్యులుగ నున్న ప్రాసనరు రామ్మే మ్యూనిసిపాలిటీ ముఖ్యవార్తా ప్రచారక సంఘమువారు రాజీనామా నిమగ్ని కొరింటుల కొన్ని ప్రకటించు కన్యించుచు గుడి. ఈవాత్త అబద్ధము. హిందూదేశము నందలి ముఖ్యపట్టణములలో యుద్ధసారాంశమునుగూర్చి అనేక ఉపన్యాసముల నీయదలపెట్టిరి. ఈయేర్పాట్లకు కేసికొనకపుడు తాను కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయ సంఘమునండి కనందరు నెలలో విడువబడుచు యుద్ధేశ్యమును వారు కలిగియుండిరి. సంధిమాదల లకు మాడి మ్యూనిసిపాలిటీ ప్రయాణమును నిడవిపెట్టుకొన నెంచిగాని అయ్యప్రకటించుచున్న పేరిటెలు అందు కిచ్చగించెను. అప్పుడే యేర్పాట్లులన్నియు చేయునని. వారి నివృత్తును వ్యభాషణము మంచికాదని వారని. మరల విశ్వవిద్యాలయ సంఘమువారి పనిపూర్తికాదు. వారి రాజీనామా నీయకలసిన వారైరి. మ్యూనిసిపాలిటీ విద్యార్థిమయమున నెంతసహాయము చేయగలుగుదురో తెలిసియున్ను, వారి రాజీనామా నంగీకరింపక తప్పినది కాదు.

డిసెంబరు 30 ఉదయం 9 గంటలకు విశాఖపట్టణంలో మేలుపాక, హిందూ ఉన్నత ప్రభుత్వ పాఠశాల విద్యార్థి సంఘమువారి యాహ్వానము నంగీకరించి చదువుల ఏకరాజు పంతులవారు భక్తిమాధవును గూర్చి యావస్యనించిరి.

మదరాసు కార్పొరేషను నోటిసు.

1919-వ సంవత్సరము జనవరి 20-వ తేదీ సోమవారమునాడు మధ్యాహ్నము 12 గంటలకు చెన్నపురి కార్పొరేషనువారి రిప్పన్ బిల్డింగుయొద్ద ప్రెసిడెంటుగారిచే, సైనిక కేవలములో చెప్పబడిన ప్రకారము బొగ్గును సప్లయచేసి తూచి నిలువ జేయుటకు మొదలగు అందికొనబడుదును.

కాంట్రాక్టు, మొదలగు పత్రములు సెప్టు 1-కి రెండు రూప్యముల గునుమును చెల్లించినచో కార్పొరేషను రెవిన్యూ ఆఫీసరుయొద్ద దొరక గలవు. ఆ పత్రములయందలి నిబంధనలకును వరతులకును అంగీకరించిన మొదలగు దరఖాస్తులు మూత్రమే ఆలోచింపబడును.

రిప్పన్ బిల్డింగు } జేమ్సు. ఆర్. కోల్సు, }
మదరాసు, 4-1-1919 } చి. ఎస్. సి. ఎమ్. ఇన్స్టు. }
(1415) } సి. ఇ. ఇంజనీరు.

టెరియంటల్ గవర్న మెంటు సెక్యూరిటీ

బీమాకంపెనీ లిమిటెడ్
సం॥ 1874 స్థాపితము. హెడ్డాఫీసు, బొంబాయి

నిలవసాము 7,70,00,000 రూపాయలు
ఇంతవర కిచ్చివేసినది 5 కోట్ల
రూపాయలు.

ఈ టెరియంటల్ కంపెనీలో చేయుబడెను, ఎంబోవమెంటు బీమాకన్న సురక్షితముగు పెట్టుబడి వేరొకటి యుండదు. అందువలన పాలిసీదారునకు వృద్ధాప్యదశయందు నమ్మకముగ ఆదామమును సమకూర్చుటయే, గాక పాలిసీదారునికి అకాల మరణ మగునేని ఆతని కుటుంబమునకు జీవనోపాధియు కలుగును. స్థిరమగు ఆదాయములు లేని వారలకును పెద్ద కుటుంబములకును ఇది చాల సౌకర్యముగు మార్గము. (672)

Applications are invited from respectable gentlemen in Telugu Districts to act as Representatives for the Company. Good opportunity for employees in Mercantile offices to augment their income by devoting their spare time to our work.

Apply to:—
F. E. Vaid, Ag. Branch Secretary,
Oriental Assurance Buildings,
Post Box No. 8, Madras.

మోహిని నైలము:— శ్రీ పురుషులు వాడు బతు యోగ్యునినది. మొదలగు చలువజేయును. మొదలగు గాలముగనును. మొదలగు గురువు జేతును. ముఖావనగలిగి యుండును. 0-12-19

అభ్యుదయము కిరీ, 6, తంబూకెట్టిపి, మదరాసు.

ఆంధ్ర ద్వీపము.

మొదలగు మొదలగు మహాదేవతలయందలి

సకాన సంఘాధ్యక్షులు, సభాధ్యక్షులు, యువసన్యాస

ములు, వారి చిట్టెనుములు, సభా తీర్మానములుగలవు.

జల రూ 1-4-0. సోనీకేషన్లు.

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ కార్యాలయము, 1, తంబూకెట్టిపి, మదరాసు.

Towards Peace.

(Reuter's Agency)

Great Britain

Destruction of Turkish Army Described

General Allenby's Despatch.

Good Work of Indian Troops.

LONDON, December 30.

A despatch from General Sir Edmund Allenby, dated the 31st October, dealing with the operations begun on the 19th September, which resulted in the destruction of the Turkish army, liberation of Palestine and Syria and the occupation of Damascus and Aleppo, says that at the beginning of September the enemy's strength totalled 4,000 sabres, 3,200 rifles and 400 guns, while General Allenby disposed of 12,000 sabres, 57,000 rifles and 540 guns. Describing the preparations for the main attack in the coastal plain, General Allenby states that by reducing the strength of the troops in the Jordan Valley to a minimum and withdrawing his reserves from the hills north of Jerusalem, he was able to concentrate on the front of attack about 35,000 rifles and 333 guns, against 8,000 rifles and 180 guns. Concentration was carried out secretly, mainly owing to British air supremacy and the enemy was certainly ignorant of General Allenby's intention to attack on the coastal plain with overwhelming numbers. General Allenby mentions that during the advance of the infantry north-eastward after breaking through the enemy's defences between the railway and the sea, the 3rd [Lahore] and the 7th [Meerut] Divisions met with a determined well organised resistance and the enemy had apparently not then realised that the British cavalry had already blocked his main lines of retreat. Dealing with the capture of Haifa, General Allenby states that two miles from Haifa road in the passes between the spur of Mount Carmel on the left and the marshy banks of the River Kishon on the right, the 5th Cavalry Division reaching this point on the 23rd September, was shelled from the slopes of Mount Carmel, and found the road and river crossings defended by numerous machine-guns. Whilst the Mysore Lancers were clearing the rocky slopes of Mount Carmel, the Jodhpur Lancers charged through a defile and riding over the enemy machine-guns, galloped into the town, where a number of Turks were speared in the streets. Colonel Thekur Dalpat Singh, M. C., fell while gallantly leading this charge, 1,350 prisoners and 17 guns were taken in this operation. The gallantry and determination of all ranks and all arms were very marked. The British, French, Indian, Dominion, and Colonial troops, all did magnificently and good fighting qualities were shown by every unit, including all recently formed Indian battalions.

New Year Celebrations.

LONDON, December 31.

Crowds celebrating the New Year at St. Paul's were largest, most light-hearted and most sober from years and included many Dominion soldiers. Crowds in West End were reminiscent of the Armistice week. Suppers and dances at the restaurants were packed with revellers. The boy scouts in suburbs sounded "all clear" at midnight.

Departure From Dover.

LONDON, December 31.

President Wilson arrived at Dover from London at eleven o'clock this morning. He was received by the naval, military and civil authorities. The President sailed for France at 11-30 on board the transport "Brighton". The Castle battery fired a salute as the transport left. British destroyers accompanied the "Brighton" to mid-Channel, whence she was escorted by French destroyers. There was no aerial escort owing to bad weather.

George Cawston.

LONDON, December 31.

The death is announced of Mr. George Cawston, one of the founders of the Chartered Company.

Awards.

LONDON, January 1.

Sir Eric Geddes and Admiral Madden have been awarded the Grand Cross of Bath and Vice-admirals Gough-Calthorpe, Browning, and Robeck have been given the Grand Cross of St. Michael and St. George.

Mr. Lloyd George Identifies Himself with People's Interests.

LONDON, January 1.

Travelling from Holyhead to Cricketh, Premier this morning had rousing reception at Carnarvon where he made a speech in Welsh. Thanking his constituents he said that they could rely upon one thing, namely that he was still in the same place. He was one of the people (Cheera.) It was for them he worked and would continue to fight so long as God gave him health and strength. The general election had given democracy an opportunity in the present Government to change the face of the country. Unless the Government did their best to fulfil their promise he pledged himself that he would not remain at the head of the Government but would go back to the people for another mandate (Loud Cheers.)

London Banker's Annual Report.

LONDON, January 1.

The annual report of the London Bankers' Clearing House says that the total turnover in 1918 was 21,198 millions sterling and there is an increase of 2076 millions as compared with 1917 and an increase of 476 millions on the pre-war record in the year of 1915. The increase was due to the heavy Government borrowing and payments and also to the increased prices of securities. Despite the daily movement of large sums owing to constant purchases of war securities and rapid

disbursement by the government the money market has been under such control that there has not been any indication of stringency and the rates have scarcely fluctuated. Trade requirements were met without disturbance and the money market rarely needed to resort to the bank of England for borrowing purposes.

Obituary.

LONDON, January 1.

Lt. Robinson V. O. First destroyer of zeppelin invaders handed at Harrow of influenza. He returned from captivity in Germany on the 14th December.

Aerial Development.

Survey of Route to Australia.

LONDON, January 1.

The Air Ministry states that two Air Force officers are going to India in order to survey a further chain of landing grounds at Burma, Siam, Sumatra etc. to the Northern territories of Australia. A giant Handley-Page machine will be ready for the flight by the time the organization is completed.

British Finance.

Revenue and Expenditure Compared.

LONDON, January 1.

The revenue for past nine months was £509,165,295 showing an increase of £108,515,502 as compared with the corresponding period in 1917. The total expenditure chargeable against revenue for the same period was £2,049,993,606 compared with £2,029,435,062. Interest and other charges on war debt amounted to £215,419,379 as compared with £144,573,657.

Naval Appointments.

Retirements and Promotions.

LONDON, January 1.

Admiral Louis Alexander Mountbatten, Marquess of Milford Haven and Admiral Sir George Pailey have retired on their own request. Sir David Beatty and Sir Reginald Tupper are promoted admirals.

Demobilisation in Great Britain.

Good Deal of Opium Prevails Regarding Revival of Industry.

LONDON, January 1.

The following authoritative statement is issued with reference to the demobilisation in Great Britain affecting at least ten million men and women and who are engaged in Britain's war. Out of whom 7,75,000 have already been released, including 2,70,000 soldiers and sailors, 1,15,000 returned prisoners of war, and 3,90,000 munition workers. The three factors governing demobilisation are firstly, the size of the British army which must at present be maintained (this has already been practically settled by Marshal Foch in conference with the Allies holding the western line) secondly, the machinery of discharge, thirdly, the economic situation at home. At present, the demobilisation is proceeding on a selective basis as distinct from discharge by units, men being selected as far as possible who are most essential to industry. Obviously to demobilise the army and navy of seven millions on selective basis is a colossal task. Moreover army has been moving forward with many services, working at a higher standard than during the fighting, but as soon as the existing strain on the armistice has been relieved, there will be a change from selective basis on the demobilisation to an industrial basis, which later it may be possible to work on the formation basis bringing formations home then demobilising collectively. One great problem is the transportation especially over devastated areas in France. M. Foch declared that on a selective basis the maximum he can discharge from the army in France is ten thousand daily while on a non-selective basis he can release twenty thousand daily with the same transportation facilities. So speeding passage through Antwerp it would be possible considerably to increase these numbers but this would take time. It is recognised that it is desirable to return men from France as soon as possible. Two hundred and seventy people are at present drawing out of work benefit, while the out of work population is advancing seventeen per ten thousand of the total population weekly. Consequently in demobilising, the unemployment factor must steadily be borne in mind. The authorities however are not alarmed at the present situation. There exists a good deal of optimism as regards the revival of industry. It is believed that the boom will come later.

Steamyacht 'Iolaira' Strikes Rock.

LONDON, January 3.

The steamyacht "Iolaira" carrying three hundred Bluejackets on furlough struck a rock at entrance to Stornoway Harbour and foundered. Fifty managed to scramble ashore and they are badly injured.

Further Details

'Iolaira' Foundered.

LONDON, January 3.

The "Iolaira" disaster occurred at two O'clock in the morning, 250 Bluejackets perishing a few yards from their native shore. They had had an excellent passage from Kyle of Lochalsh with a fair wind and they were getting their kites together in the highest spirits in anticipation of their first "New Year holiday" since the war began, when "Iolaira" inexplicably struck. (She was going at full speed) It was dark but clear, and lights were very visible. Fifty jumped overboard and were drowned. Two boats which were launched were swamped. The occupants were drowned. The rockets were fired showing the shore seven yards distant. Many tried to reach the rocks but the current dashed them to pieces. Two men eventually managed to get a Hawser ashore by which the survivors scrambled to safety. Many were unable to retain their grip of Hawser which was later nately slack and taut as the ship swung, and were drowned. Finally the Hawser snapped and "Iolaira" foundered.

Swiss Legation Permits Refused.

Swiss Government Protest.

LONDON, January 1.

BERNE.—The Swiss Government has telegraphed to the Russian Soviet Government protesting against the refusal to permit the Swiss Legation to leave Russia.

France

Peace Plans.

Freedom Regarding Alsace-Lorraine.

LONDON, December 30.

PARIS.—Havas Agency states:—In the Chamber of Deputies, M. Pichon stated that France accepted the principle of the League of Nations. She was opposed to annexation but reserved complete liberty regarding the Alsace-Lorraine frontier including the Sarre Valley, "Germany's forces," said M. Pichon, "must be so reduced as to prevent the possibility of their again troubling the peace of the world. The difficulties in Morocco would be settled."

Peace Conference Commences on 13th January 1919.

LONDON, January 1.

It is officially announced that the British delegates to the Peace Conference at Versailles will include the Premier, Mr. Balfour, Mr. Bonar Law, and Viscount Hardinge, permanent head of the Foreign Office. Other delegates will be Sir William Tyrrell, Senior Clerk of Foreign Office, Sir Louis Mallet, Sir Ernie Howard, Sir Ralph Paget, and Sir Eyre Crowe with their staffs. The majority of the delegates will leave Charing Cross on 4th January for France but the Premier and Mr. Bonar Law will not leave until about the middle of next week. Mr. Balfour is already in France. It is expected that the peace conference will commence on 13th January.

French Premier Resting.

PARIS, January 1.

M. Clemenceau left Paris last night for the Vendee Department, where he will take a week's rest.

President to Visit America.

LONDON, January 1.

PARIS.—Havas Agency states:—President Poincare anticipates visiting America after the Peace Conference probably in July.

French Railways.

Preparation for Increased Traffic.

LONDON, January 1.

PARIS.—Havas Agency states:—The Transport Minister, speaking in the Chamber, said that the French railways would be gradually provided with rolling stock calculated to deal with an increase of 25 per cent in traffic as compared with 1913. "A large number of locomotives and 27,000 trucks had, he said, been ordered from America."

War Trophies in Paris.

LONDON, January 1.

Havas Agency states:—Two big Berthes are to be set up in Paris with the names of victims inscribed on them.

PARIS.—The President and Mrs. Wilson have arrived.

Foodstuffs in France.

More Plentiful Supplies.

LONDON, January 1.

PARIS.—Havas Agency states:—The French Food Ministry announces that, as a result of measures taken, more plentiful supplies of foodstuffs will shortly be available in France.

Russia

Bolshevik Danger Somewhat Reduced.

LONDON, December 31.

HELSINGFORS.—The Estonian diet has accepted the Finnish help in munitions and finance. The Bolshevik danger has been somewhat reduced.

Enemy Batteries Silenced.

LONDON, January 1.

STOCKHOLM.—An Estonian Communique says:—We silenced enemy batteries in the villages of Kolga and Wakkw. Our landing detachments cleared the peninsula of Jaminda and Paerizpea capturing prisoners.

Poles' Operations.

Barracks Bombarded and Attacked.

LONDON, January 1.

The latest news of the situation in Posen received via Berlin is that the Poles stormed the artillery stores, distributed rifles and hand grenades, captured the railway station, occupied the railway to the frontier of the province of Posen and surrounded and bombarded the barracks, the garrison refusing to surrender. It is believed that Paderowski is directing the attack. It is estimated that two hundred were killed.

To Resist Bolsheviks.

Germans Object to Militia.

LONDON, January 1.

The "Times" learns from Warsaw that at the conference of Polish and German delegates in Lithuania on December 18th the Poles demanded permission to organize Militia against the advancing Bolsheviks. The Germans refused and said the formation of militia to keep internal order would only be permissible if each militia man signed a written undertaking not to fight the Soviet forces. They added that Vilna and Minsk would

Beland over to the Bolsheviks when evicted by Germany. The Polish troops of conversation. The Ukrainian Bolsheviks have begun to bombard Lemberg which is invested on three sides and the enemy is advancing on Grodek from the south.

Panic at Riga.

LONDON, January 1.
COPENHAGEN.—A Berlin message states that panic occurred at Riga on account of the advance of the Bolsheviks who are less than twenty miles distant. It is stated that the Russian fleet will attempt to put to sea from Kronstadt to meet the British warships in the Baltic. Destroyers "Poltava" and "Sestopol" and some cruisers manned by M. Lett and the Estonians have already sailed but they were shelled from the Finnish coast and returned to Kronstadt. The French squadron of two cruisers and three destroyers has passed Skaw bound for Baltic.

Germany

The Government's Policy.

Socialisation and Advantageous Peace.

LONDON, December 31.
AMSTERDAM.—A message from Berlin states that the Government has issued a manifesto declaring that its policy, until the National Assembly is established, includes "socialisation" the abolition of war profits, the creation of work for the unemployed, the promotion of national defence, the disarmament of unauthorised persons, the securing of peace as quickly and on as favourable terms as possible, and the representation of the German Republic abroad by new men with a new spirit.

Berlin May Stew in its own Juice.

Von Hindenburg not Muddling in Politics.

LONDON, December 31.
Reuters' special correspondent at Cologne telegraphing on 28th December emphasised the difficulties of the understanding that is going on in Berlin. He says that the telegraph is dominated by the party temporarily on the top. Feeling in Cologne is that Berlin may stew in its own juice. Rheinlanders distrust Berlin's policies, none of whom inspires enthusiasm. Von Hindenburg owing to his not meddling in politics is the only man mentioned with respect. There is a growing feeling here that the separation from Berlin is the only hope of safety. The idea of Rheinisch-Westfälische Republics now being merged in the large scheme on the West Deutsche Republic including possibly Hannover. Meanwhile the main desire of the army of occupation is to finish business as soon as possible and return home.

National Assembly.

Ex-Chancellor, a Candidate.

LONDON, January 1.
An Amsterdam message from Heidelberg states that Prince Max has been nominated as a candidate of the German Democratic Party for the National Assembly.

More German Troops Required.

LONDON, January 1.
It is significant that German newspapers are urging that more troops should be sent to Posen confirming the impression that Germany is determined to hold on to the town.

Holland

Pro-German Dutchmen.

Telegraph Operators' Office.

AMSTERDAM.—Three Dutch telegraph operators have been arrested on a charge of transmitting to Germany official telegrams from the legations of the Allies at the Hague to their respective governments.

Austria

Local Bolsheviks Fire on Troops.

LONDON, December 31.
BUCHAREST.—The local Bolsheviks in conjunction with the Russian anarchists and Budapest revolutionaries organised a demonstration and fired on the troops barring the streets. The troops replied killing six and wounding 15. The magistrates were arrested.

America

Hospitalship "Northern Pacific"

Runs Ashore.

Vessel's Position Perilous.

LONDON, January 2.
NEW YORK.—The Hospital Ship "Northern Pacific" from Brest carrying 2480 American troops, including 1744 wounded went ashore on the Fire Island during the night. The weather was foggy and rough. The vessel's position is perilous and no rescues have yet been effected.

Poland

Alleged Polish Excesses at Posen.

LONDON, January 1.
COPENHAGEN.—The Berlin Press Agency is active in alleging that the Polish excesses have occurred at Posen. The newspaper "Achterhablat" asserts that there were Jew Pogroms there on Sunday, the mob plundering the houses in two streets and killing and wounding many Jews. Thirty dead were counted and the synagogue was destroyed.

Indian Telegrams.

FROM OUR OWN CORRESPONDENTS

—10—
DELHI, 1919.

Delhi

The Indian Ladies' Conference.

Large Attendance of Ladies.

Mrs. Besant Presides.

DELHI, January 3.
Owing to the prolongation of the Indian National Congress the Indian Ladies' Conference was held on the 1st instead of December 31st, 1918. There was a large attendance of ladies. After a long day the girls of the Indraprastha High School

Mrs. Ansari

the president of the Reception Committee opened the proceedings and welcomed all the ladies present. Mrs. Annie Besant who was then elected president of the Conference in her opening speech remarked that the programme before her was divided into three parts, social, educational and political. Under the first came the loosening of the

Purdah System and the Evils of Early

Marriages.

Under the former she showed how men suffer through loss of association with women and the women suffer through numerous limitations. Owing to early marriage many women being physically unfit to bear the strain die before the age of 25. The statistics show that more boys die before 15, than girls but after 15 there is a sudden increase in the death rate of women. If they live over 25 they generally pass on into maturity. This is a point which Indian women must consider for themselves, for the health of the women affects the child. Dealing with

Education

she maintained that boys and girls should not be entirely educated on the same basis. It was necessary that girls should learn "food values and the best means of cooking, sanitation and the taking care of children, also what to do in case of accidents. In former days the grandmothers in India knew these things. Now the modern Indian woman sends straight for the Doctor when accidents or sickness occur, whereas the grandmothers would have known themselves what to do. Hence the homes are less locked after, the health is not so good and

Infant Mortality is Disgraceful.

In referring to the

Political Subjects

on the programme, Mrs. Besant traced the growth of the women's movement in Great Britain. She pointed out the hard conditions under which women and children laboured and how it was seen that these conditions could only be altered by women being represented in Parliament. She briefly explained the long struggle women had for higher education and how the first women who went to be trained as doctors were even pelted with stones and degrees were refused to them until at last men became ashamed of the way they were treating women. Mrs. Besant traced the long struggle for the vote in Great Britain and reminded her audience that a resolution giving vote to women was passed at the National Congress in Bombay and again in the Congress just over in Delhi showing that India was likely to gain quickly what England has taken 40 years to get.

Woman is the Shakti

and India needs the help of her women. It was through the help of women that the South African difficulty was settled. As women took up the cause of the women of Fiji the system of

Indentured Labour

was stopped. Mrs. Besant congratulated the ladies on holding such a conference in the ancient city of Delhi and in leaving words pictured India led by each woman as being in the vanguard of nations.

Mrs. Chaudhary and Mrs. Sri Rama spoke on the loosening of Purdah. Dr. Vadi and Mrs. Sultan Singh spoke on the evils of early marriage. Shrimati Ram Delari Shikade, Mrs. Saraji Pershad and Shrimati Satyabala Devi and Shrimati Ram Bai Kandar spoke on education. A resolution on the

Enfranchisement of Women

was proposed by Shrimati Sarala Devi Choudharani and seconded by Shrimati Chanda Bai Jaini and unanimously passed.

Equal Suffrage.

The following resolution was unanimously passed at the "All-India Ladies' Conference held in Delhi on January 1st 1919:—That the All-India Ladies' Conference urges that women possessing the same qualifications as are laid down for men in any part of the reform scheme shall not be disqualified on account of sex."

DELHI, January 3.

It is understood that the Government of India have addressed the Secretary of State on the general question of the improvement of pay of Imperial Police.

Professor Ramsay Muir's Designation

Rumour Contradicted.

DELHI, January 3.

A press communique says:—There is no truth in the statement which has appeared in certain newspapers that Professor Ramsay Muir has been called upon to resign his position on the Bengal Publicity Board at the request of the Central Publicity Board and with the strong approval of the provincial publicity committees. Professor Ramsay Muir undertook to organise a series of lectures on the issues of the war at the chief centres in India. When he entered into this arrangement

Professor Ramsay Muir expected to be relieved of his duties on the Calcutta University Commission about the middle of November. When peace was imminent Professor Muir suggested the abandonment of the lectures but in view of the strong support which his tour had received in the provinces he was asked to adhere to the arrangements made. Owing to the unexpected prolongation of the work of the Commission and the close which it demanded Professor Ramsay Muir was obliged to press for relief from his engagement and his resignation was reluctantly accepted because the educative value of the lectures was fully recognised.

Bombay

Bombay Governor's.

New Year Greetings to King Emperor.

BOMBAY, January 3.
His Excellency the Governor of Bombay has despatched the following telegram to His Majesty the King Emperor. "On behalf of my Government and of the Princes and people of Bombay Presidency I offer to His Majesty the King Emperor our loyal greetings and our united good wishes for the New Year which has opened so auspiciously."

His Majesty's Reply.

His Majesty the King Emperor has been graciously pleased to reply in the following terms: "I am deeply grateful for the loyal greetings which you have sent me from the Princes and people of Bombay Presidency. I sincerely thank them and pray that in coming years this great presidency may be blessed with peace and happiness."

The Bombay Share Market.

BOMBAY, January 3.
The market opened firm and a further improvement was recorded in almost all the shares. Bill rates have dwindled down and bear sales have been hastily covered, improvement in cotton and cloth markets appears to have reflected here and on the whole a much better feeling prevails, real investors are coming in to make less purchases. The following are closing quotations:—Central India were at Rs. 2,300, Swadeshi Rs. 206, Ahmedabad advance Rs. 1,400, David Rs. 625, Tata Mills 940, Ambani Vatsy Rs. 660, Fazulshay Rs. 755, Gunimbuoy Rs. 352 Crescent Rs. 225, Indore Malwa Rs. 280 Indian Decoding Rs. 170, Pearl Rs. 565, Kachinor Rs. 1310, Madhavji Rs. 2080, Shapurji Rs. 122, Simplex Rs. 745, Akia Rs. 85, Finally Rs. 510, Swan Rs. 665, Bombay United Rs. 940, New great Rs. 255, Century Rs. 410, In miscellaneous shares Tata ordinary were at Rs. 240, deferred Rs. 1125, Katni ordinary Rs. 260, deferred Rs. 1340, Tramway 450, 3½% Government paper quoted was at Rs. 64 74½ 4% terminable loan Rs. 95, 4% conversion loan Rs. 78.

Calcutta

Food Stuffs.

Sale of Australian Wheat.

CALCUTTA, January 3.
The Food Stuffs Commissioner for India has issued the following note:—The Government of India have been in communication with His Majesty's Government with a view to arranging for the sale to India of Australian wheat, considerable quantities of which are expected to be shortly on passage to Europe. The Royal Commission of wheat supplies have now expressed their willingness to sell at cost price any of these cargoes of Australian wheat and the shipping controller is willing to supply tonnage at freight rates based on actual cost. His Majesty's Treasury have agreed to this specially low rate of freight in view of the assistance which India has rendered in the past regarding wheat exports and on the understanding that wheat will not be sold at a profit. The Government of India propose to utilise these cargoes of wheat firstly for supplying as far as possible the military requirements of wheat products and secondary for sale to mills in Calcutta and Bombay who agree to sell their products at suitable rates. The introduction of Australian wheat for filling requirements of the army and of mills will thus render available for the needs of Civil population.

Calcutta Municipal Corporation

And Women Corporators.

CALCUTTA, January 3.
At the next meeting of the Calcutta Municipal Corporation Rai Debendra Chander Ghose will move that the Corporation should recommend to the Bengal Council that in the Calcutta Municipal Bill now before the council provision should be made for giving votes in the matter of election of Commissioners to rate paying persons irrespective of their sex.

Burma

Burman Burglary in a Train.

RANGOON, January 3.
On Thursday night the action of a Burman who was seen to enter a first class carriage in the Promote train at the main railway station, Rangoon, aroused suspicion as the lights were extinguished and the doors and windows bolted. The train was about to start but was stopped by pulling the communication cord. A Burman head-constable broke the window and got in and had a fight in the dark with the man, whom he eventually overpowered. He was found to be stark naked and unarmed and had removed some of the carriage fittings which he placed under the seat with his clothes. He was arrested and taken to prison. The head-constable's plucky conduct was commended by the Railway Police authorities.

Indian Women's Association

Claims Equal Suffrage.

RANGOON, January 3.
A meeting of women has been called by the Indian Women's Associations to be held to-morrow to demand that all matters connected with the reforms should be placed on an absolute equality with men.

చారిత్రక పరిక్షలు

దానినకు పరిక్షలము కృతార్థమైన ఈ శ్రీనివాసికి

3 2 3 3

ఆర్. కె. ఎన్. సంకెయ్యార, ఎన్. ఎన్. అగ్ర
చాలా, ఎ. బి. ఎ. హాల్మి బి. ఏ. (ఆక్స్) ఏ కుమార్
బి. ఏ. (రాంబాబు) ఎన్. ఎన్. చిశాము, కామలరత్న శే
షగిరిరావు బి. ఏ. (మద్రాసు) కె. సంజయ్ గణపతి బి. ఏ. (మ
ద్రాసు).

రెండవతరగతి

కామర్ష్యమహాంధు.

మూడవతరగతి

నోస్ట్రోపిక్ సోక్రూజినినాయి, ఆవశ్యోతరావు గణపతి
రావు గాయిక్యాదు, ఫీరోజు జిజ్ఞాసాయి, ఆనందపుమాడు,
సయ్యగుడు మహారావు శరణిం.

దీక్షలు ఎక్కువైనను కష్టమైనవారు చేసిన మైకలు
 మన పరిశ్రమలో ఈ క్రింది వారు కృతార్థులై జకరు సమకర్తైన
 పు తరగతిలో చేర్చుననుబడి: —

కొమ్మకులా

మూడవ తరగతి

అట్లులే అజీజు, అమిత కాంక్షవాను, వెంకటపూర్ కృష్ణ
మాచార్యులు, నుండకదాను, నతాలిప్పల్లి పు జమతెరిక, సయ్య
దుమైయరు ఇనూము, వెల్లూరు కృష్ణస్వామి ముద్దుకృష్ణుడు,
కీర్తిపకాశమిశ్రీ, హామిజహంగీరు రుసుల్జీ.

కాంచీపూర్వనలు లా.

మూడవ తరగతి.

ఇక వాడుచేసి అహమను, మహమను అర్హుల అభిమ
నుందరవాను, నాబాలినిల్లి పు జయతిలక, నాబాపీఠామ స్సేను
కీర్త్యాను, పేరుమహమను కీర్త్యాను, ఇన్నామర సోహాం, నెన్నా
లో మనీను, అత్తా గాను, నాను వెరెంకెడి, అనుల పంరకంకరు,
మి త ల్ల కంకరు.

(కిమిదలు లా.

రెండవ తరగతి.

పటూరి పిలిచు బయటికి, మనమనుచు వాటిని, నానా
జనాగతులు ముందు, కేంద్రమున, పై ఘోషమున.

మూలం తరగతి.

• జ్యోతిష పరమార్థే, జుష్టోపన్యసే, యదాహ, శరణ
జ్యోతి యజ్ఞో, ధన్వంతుషికోచ్ఛాయ. తుదయా, కీర్తిప్ర
కాశే మిత్రే, జ్యోతిరవాస యుజ్ఞే, ఆత్మాకామ్, పాశ్చం
బలమ కామలింగమ, త్రిమయ మృతశంక, మానసా, చిత్త
కాశేనాథ కామ్ర, కామర మహాయుగ కరసిరుమాన.

రియలు ప్రాపర్టీ.

మూలం తరగతి.

బిచ్చార్యులు ఆశాపరు, సమ్యక్ ఆచార్యులు, గణే
పరమమఖ్యులు, వాగమణి అమృత్ సౌమ్యరాజులు, డా
సెల్స్ లో శాశ్వతమైనది, నిత్య శాశ్వతమైనది వాసుదాయ.

హిందూ, ముస్లాము లా

మొదటి తరగతి

ಕರ್ತೃ ರೂಪ ಪ್ರತಿ

కృష్ణక తరగతి

మోతీదేవి మార్కాండ మెహతా, మెద్యాని సత్య
నారాయణరావు.

ప్రధానిని శౌరవిచుట

లంఘనము, జనము 1: హోలీ పాడునుండి గ్రెగ్గరీ న
బోవుమండగా దారిలో కార్నావ్యురుప్రద (ప్రజలు ప్రధానిగాని
నుత్సాహముతో గారుచింది. ప్రధానిగారు జైలుభావలో
ఉంచబడినది. తన నెత్తుకొనిన వారల కత్తులు కృత్రిమము
తెలుపును తాను మునుపటి నుట్లనే పనిచేయుచున్న సంగతిని
నారు విశ్వసించవచ్చును. తాను ప్రజాసామ్యమును కోరుతు.
(ఉత్సాహము) తాను ప్రజలకొకే పాలుపడితి. దైవాను
గ్రహమున శరీరదాక్ష్యము గలుగుచున్నట్లు వాటికొకే పాలు
పడగలను. రోజువారీని విశేషముగ ముచ్చటను ప్రజలు ప్రస్తుత
ప్రభుత్వము జాగరకకాసును నిచ్చి దొరకననుచున్న తమచా
ర్యముల నిలుపుకొనిన సేగాని తాను వాటిచానును గ నుండ
నట్లుగా. మానవుల చింతించిన పరిత ప్రజాభిప్రాయమును కోర
దనుగాని పూర్వగతదేశమున నుండను. (అత్తరితోత్సాహము)

ఈ కవచం దేశవాసియులందఱి సేవ్యులైన కలసిక
గుణపాత మేమియులేదా? కవచాదేశమున నిర్వీర్యులైన కలసిక
గారణమైన నీ బాధ భావమున, విద్యావశమున భారతదేశము
నెడల నేలయుపయోగింపరాదు? భారతదేశముననూడ సర్వా
ధికారమును హస్తగతమొనర్చుకొని, వానినిబ్రాహ్మణుల నపహ
రముగ బొందుచున్న ఆంగ్లేయుల పక్షము జొన్నత్యభావము నా
క్రమింపియున్నది. కవచాదేశమునకువలెనే జాతి, మత, భాష
విభేదములు విలీనములు కలవు. భారతీయులు తమ ప్రజాసామ
యన స్వాగ్ధాంసము చేతున్నది. భారతీయులలో ననేకులు విద్యా
వంతులు కాదని చెప్పవచ్చు. కాని, కవచాంశి ప్రేందించిన
కూడ అస్థిబియించే యుండెడివారు. ఏకవలెనే కవచాంశి
ప్రేందించిన హిందూ రాజకీయవ్యవస్థ చేసెవారు. కవచా
యందునలెనే యీ దేశముననూడ పౌరకల్యాణుల బహుభావ
మును, ఆవిశ్వాసమును ప్రబలముగ నున్నది. కాని, యీ లెండు
దేశములకుఁ జొంత వ్యత్యాసముగలదు. ఈ వ్యత్యాసములనూడ
భారతదేశకాలముల కనుకూలముగ నే యున్నవి. ఆంగ్లదేశము
నెడల రాజరక్షి భారతదేశమున పరివ్యాప్తమై యున్నది. ఆ
కాలపు కవచాదేశవానులగు ప్రేందివాంశి నిది పెంపకము
గానరావండెను. మరియు, ఆ కాలపు ప్రేందివాంశింపై నేటి
భారతీయ వాయుకులలో రానినీతిభ్రష్టతలు, విహ్వలమును నూరు
మడంగు తెన్నులుగ నున్నవి. మోక్షోపమువు, ఆంగ్లోఇండియ
నుల మాటలకలన మోసపోయి, తమ శిష్టతాళియనుగుణ్య
ముగ భారతదేశమునెడల వర్తింపకాలకపోయెను. దేశభక్తి
యెల్లరకు నొక్కటే? కనడియనులవలెనే భారతీయులును ఆత్మ
గౌరవమును కోరుచున్నారని స్వాతంత్ర్యగుప్తమును, శిష్టతా
ళియనులకును స్థలనియమము లేదు. ఇవి వర్ణవిభక్షనలేక యే
లరమానముల నాకరింపవలెను.

పల్లెకు ప్రభుత్వ కాలిక్టు (వాసియున్నాడు:— “పట్టి వలస ప్రభుత్వ నిధానమైనది ఒకరినొకరును మాత్రము ముఖ్యముగా గమనింపవలెను. బ్రతుకు దేశముతోడి సంబంధమును కదలకయే, హక్కు సాంఘిక, రాజకీయార్థస్థితి, సాంకేతికాలని వారికి బోధించవలయును.” ఈ విషయము భారతి దేశము నకు గూడ అవసరమైనది. ఈ స్వ్యాభిమాన రాజకీయాలకు గూడ మొందుకలొప్పులతో చిట్కలా కలగుచున్నవి. ఇది, భారతదేశము కానుకలున్నాల్సినట్లయిన బడలమునుకు మాన్యమే ర్పడుకరమను తొలగిపోవును. ఈ స్వభావాల సామ్యము మే యెల్లరు మానవసమాలలో బాధితులకెల్లా వలయుటచే పొందించును. విరోధాభివేక్షమున జరగని విషయములకు బట్టి యీ భావము ప్రపంచమందంతటను వ్యాప్తమగుచున్నది. దీనిచే, గ్రీకుల ప్రతిపాదనకు వ్యతిరేకమునెందునో చెప్పవలయును అనియుచున్నది. —“ఇండియా” పత్రిక.

పట్టణమునంతకు తిరిగిరావడి. పిమ్మట నాన విడిచి వచ్చిరి. ఆచట ప్రజలు కలుపున సమావేశమై, ప్రభువుగారి సోపానమునై నిలచి పట్టణము పేరిరిగితిమిండి నామే కాదనియు జెప్పుడు పురమనియు కీర్తిశేఖరల జన్మస్థితాతాతా రీతంబు ప్రశంసకు ప్రారంభములు గాన నామెములు గల నొకయునకు నూచకముగా నట్టి జనున కాదున పేరు పెట్టబడె ననియును చచ్చ స్వరమున నుడిచిరి. ఇండియా పేరియపుర్రమాలయములలో శ్రేష్ఠమగు నీ నుంత్రికాలను పట్టణమున చూచుటకే నేడివడికి వచ్చిరి. ఈ పేరమున గల దశ్రతుల నన్నిటిని కత్తెలసార మభివృద్ధికింబిందుటయే ఇండియా దొరతనమువారి సంకల్పము గలక నత్తెన మాలతోను తాతాసంసరమువారు చేసిన ఘనకార్యముల నభిసందించుటకే నేరివడికి వచ్చిరి. సురపాటేమియునును ఈ జిప్రు, పెలప్రేగు, తూర్పుజ్యోతికాలనున గూడ మేము నై జన్మ్యాలను సుమగలగుటకు తాతా కుమరీవారే మాకు నోచుడిరి. వారి సహాయము తనన్మ మే మేమి చేసుకొనియుండు నెలలెలిగుడు గాన నాసంతయును నాకిత స్వముకు తెలుపుటకే నేరివడికి వచ్చిరి మే నీజనుగానున్న తాత్కల్యగారు గూడ ప్రశంసకు పాత్రులు గానున్నారు. 19 ఏండ్లకిత మీటికే తము సావలతోను మిప్పలతోను బిడి బిడ్డ వారణ్యమున నుండెను. ఇప్పుడుతెక్కలేని యంత్రకాలలనుగలిగి 40, 50 వేలవర జలకు నిలయ నై అలరానదున్నది. కీర్తిశేఖరల జన్మస్థితాతా గారి సంకల్ప కుసుమయని దీనిని నడువదరును. ఈ కార్మిక పట్టణమే ఆరుకు కాశ్యోతి స్థూరక చిహ్నమునకు గాని సర్వ దోషమునాతాగానికి గల పిశ్చనక్తరలన వారు ఈ పట్టణముకు తమకుండిగాని పేరు జన్మకు పురమని మిగులగోచరున్నారు. రాజప్రతినిధిగ మొరటిసారి ఈ మహాకార్మిక ష్రేక్కిమునకు వచ్చు నానందు నాదలపినిచించు గాజప్రతినిధిగారు నుడిచిరి. పిమ్మట లింబ్లరుగారి సోద్రాచానున సొరులందరును రాజప్రతినిధిగారిక జనుజను క్షుణ్ణులు కొనియాడిరి. ఆరాత్రి పట్టణమంతయును దిగులతో నలంకరింపబడెను. రాజప్రతినిధిగారు కలకతా నా రాజ్ జెరి.

కాను బహుమతులు.

[illegible]

ప్రజాభిప్రాయములు

I ఆంధ్రనాటకపరిషత్తులు

ఆంధ్రప్రదేశ్ నాటకపరిషత్తులు

అయ్యో, మేము దివ్యరత్న ప్రచురణకర్తల ఆంధ్ర నాటక పరిషత్ కార్యక్రమము ప్రకారము పరిషత్ నాటక ములు జరుపబడనందున చాల చింతించుచున్నాము. గుంటూరులో ప్రేమ కళామండలి కార్యకర్తలచే వెయ్యికి వ్యాక్రమము రద్దుచేయబడినది. ప్రస్తుత కార్యక్రమము ముందు ప్రచురణ పరచెదము.

గుంటూరు-వేంకటేశ్వరచౌదరి

వీరబాబు నెక్రిటివ్, నాటకపరిషత్ కార్యదాత.

II

పత్రికములు ప్రోత్సాహము

ఆంధ్రప్రదేశ్ నాటకపరిషత్తులు

అయ్యో, ప్రాధాన్య జి. వి. అపారాధిని దగ్గర నున్న నాకరి వంశముమీది నారాయణరావు అను కుర్రవాడు ది 30-12-18 తేదీని (బ్రంకులోనున్న) మూడు బంగారుపతకములను ది 30-0-0 కరెన్సీ నోట్లను సంగ్రహించి పరారయినాడు. నోరీనియమై పోలీసువారికి వెంటనే తెలియజేయబడినది. ఆ మూడు పతకములను శ్రీమంతుల టంగుటూరు ప్రకాశరావు పంతులు వార్-అఫ్-లా గారును గావుబహదూర్ కలకల కల్లూరపెట్టి గారును మజనంబరి సమాజము పట్టా పూడిచారును యిచ్చినవైయున్నది.

వారిని యెవరైనా పట్టుకొని ప్రాధాన్య గారికి తెలియజేసినయెడల గొప్పబహుమతి యొసంగబడును.

వరసారా ప్రోత్సాహము నందింపల్లె హనుమంతరావు.

III

గుంటూరులో ప్రేమ

ఆంధ్రప్రదేశ్ నాటకపరిషత్తులు

అయ్యో, ఈదఫాను ప్రేమ వ్యాధి గుంటూరులో ప్రవేశించి వెలువడుచున్నది. రాసుచంద్రపురం ఆగ్రహారం సంగడిగుంటలో నవ్వడికి 80 మంది జనమునకు పంపుగా దీనికి బలియయినారు. ఈ సంఖ్య మ్యూనిసిపాలిటీ వారు తెచ్చిన ప్రకారము ముందుండవచ్చును. మొట్టటి కొండమాపుర్రెక్కలో నీరంగియ్యియే నడకవచ్చునని. కనుక గుంటూరు కమ్యూనికేషన్ 100 మంది జనం పరించినట్లెంచవచ్చును. ఇప్పటికి వ్యాధి అగ్రశ్రేణి. మ్యూనిసిపాలిటీవారి నాయక సేవకార్యము లేక సోయినది కొన్ని వేల జనము సంగడిగుంట ఆగ్రహారములకు వదిలివెట్టబడినది. లేకపోయిన నెలకొనడం వదిలియుండునో దెవులకొలువ.

పట్టణములందు అల్లకల్లోలము నుండునంద మ్యూనిసిపల్ ఛైర్మన్లకు గాని కౌన్సిలరులకు మాత్రము నున్నదేమో నన్నాడు. పోని మా కత్తెలుగా రయినను శ్రద్ధతోనొన్నారా? వారేమి జోక్యము లేనివారేమి. దొంగలబద్ద ఆలునెల కేదో మొరీ నెను సామికిగా మొన్నమాత్ర మొక మీటింగుచేసి ప్రేమ నివారణ నిమిత్తమై రు 1500 లు (పదిపానువలదు) గాంక్షక చేసినారు. బొత్తుగా చేతులు చూచుకొని మా గుండుటకంటె యిది కొంతమేరే. కాని యీజాగ్రత ముందుగా నెందుకు లేకపోయెను?

“మ్యూనిసిపల్ వారేమియు జేయలేదు” అని జనము నిందించుచుండుటచేత రోషముగల నొక మ్యూనిసిపల్ సభాధ్యక్షుడు ముక్కునెత్తచేసి గట్టిగా పోట్లాడినట్లు వదలి. గత మాసంలో ప్రేమ ప్రవేశించినప్పుడు వేలదొంగలు ఖర్చుపెట్టి నందునకు ప్రభుత్వమువా రాక్షేపించినట్లును, అందుచే కత్తెలు గారేమి మ్యూనిసిపల్ ఛైర్మన్లకు గారేమి యిప్పడేమియు జేయక నక్షేపించినట్లును కర్ణాకర్ణిక విన్నాను. ఇదియే నిజమయినచో నామకముగ నెక్కడ నామకమృత్యువెట్టిందొకప్పుడు పీరెట్టునింపాల్సి నొకప్పుడు బొత్తుగా జోక్యము కలుగజేసి కోసండుటకు నింపాల్సి లే. అత్యంత అనాగృహి అన్నట్లు ఖర్చు పెట్టదలచినప్పుడు అనాగృహిగ నెప్పుడనామక ఖర్చుపెట్టుట అసంభవమే నేమియు చేయకపోవుటయు యధికారుల లోపమునకుట సంతకములేదు. జనవీ పిల్లికరిమార్చి నెలలో ప్రేమ నశించు ననుట వీలలేదు. ఈలోగా నెంత జనం నశించి వలనీయున్నదో డాక్టరు ము న్యూనిసిపాలిటీకి మోల్తు అట్టి

నమగను ప్రేమ అభీషేకము నియమించుట యుక్తమని నా నమృతము.

రీ, లక్షల జనాభాగల చెన్నపట్టణములో ప్రేమ వ్యాపించునంద నశించియు ట సాధ్యమయినప్పుడు నలుగురి నేలజనము గల గుంటూరులో ప్రేమ పుండును మొదలంట నశించియు ట సాధ్యమేలకాదో దయాహ్వయ. దయాహ్వయనలే? అక్కడివారు శ్రద్ధాశువులు. సమర్థులు.

గుంటూరు. పౌరుడు.

ii

ఆంధ్రప్రదేశ్ నాటకపరిషత్తులు

అయ్యో మునుసిపల్ ఛైర్మన్ జి. యతిరాజులు నాయకుగారు గత నెల 21 వ తేదీని మునిసిపల్ ఆఫీసు ఆరంభముగా ఒక సభ గావించిరి. అట్టితరీ ప్రేమకావ్యము, దాని నివారణ, మృగములు మొదలగు విషయముల గురించి ఆయన ర్యేవలెన్సు లగు చంద్ర వేంకటసుబ్రహ్మణ్యము కాస్తుల వారు ఆయన ర్యేవలెన్సులకు ప్రకార మువ్వరించిరి. డాక్టరు రంగనాథులు నాయకుగారు ఆగ్రహార నాధిపత్యము వహించిరి. కొండ వేంకటసుబ్రహ్మణ్యులకుగారు జేవ గుప్తం శేషాచలపతిరావు పంతులుగారు, చట్టి నరసింహారావు పంతులుగారు జి. యతిరాజులు నాయకుగారు గుంటూరు ముఖ్యమ్యూనిసిపాలురు మున్నగు వైపుల సభ నలంకరించిరి. మొత్తముంచి వైపుల సభ నలంకరించక పోవుటచే వారు ఆయన ర్యేవలెన్సులకు నెటులు గౌరవించుచున్నది తేటపడగలదు కాస్తులవారు ప్రేమవ్యాధి ఎప్పుడెప్పుడు వచ్చునది, దానియొక్క గుణములగురించి విపులముగా కాస్త్ర ప్రచారము చేసిరి. ఆ సభకు సావధానించిరి. ఆయన ర్యేవలెన్సులకును చట్టి మాడగా ప్రేమవ్యాధి ఒక ఎంతవలననగాక మరీకొన్ని చిన్న చిన్న ప్రభువలననగాక కలుగుచున్నదనియు, అందులో సాల్పురెసులవలన కలుగుచున్న ప్రేమ గాలా అసామర్యము నది ముడియూ వారు నడిపిరి. సాల్పురెసులవలన కలిగిన ప్రేమ బొట్టులో సాల్పురెసులయొక్క గూడునంటి కల అందుకు గుంపించునని వైద్యకాస్త్రము గ్రంథమునుండి చదివి వినిపించిరి. ఈలోగమునకు ముందు వారియొద్ద నున్నదనియు వారిని వారు వ్రాడరాబాదులో ప్రేమ రచ్చివచ్చును ఉపయోగించి అనేక మందికి బుద్ధివనా మనియు, అందుచే మాయూరిలో ఉచితముగా నిచ్చెదమనియు నాడిరి. అటువలన వారి కొంద వేంకటసుబ్రహ్మణ్య పంతులుగా రిట్లువచ్చిరి. ఆలోపటిలో (అంగ్లేయు వైద్యము) ప్రేమనకు సమయం ముందు లేదని డాక్టరు చెప్పెనున్నా చిని నడిపిరి. నీరూపు ఉపయోగించి చూచుట సమంజస మని నడిపిరి. మునుసిపల్ ఛైర్మన్లు గారు ఆమందును లేకు అభీషేకము నుంచి ఉపయోగించుటకు ఇచ్చగించుటచే వారికి ఆయన ర్యేవలెన్సులకును డాక్టరులకును మును జేసోళ్ల చాటుచున్నది.

గుంటూరులో శ్రేణికోట (31-12-18) ప్రేమ వ్యాధి తగిలిక వారు 115 మంది మృతి సుంపించారు 75 మంది ప్రేమజ్వరము జేయించి కొంతవారు సుమారు 8000 గృహములకు వదలి వెట్టినవారు 10,000 మంది కంటే నెక్కువమంది గలరు. ఇంక ను నెక్కువమంది గృహములకు వదలి వెట్టెనున్నారు. దొంగల యొక్కభయము ఎక్కువగా నున్నదని ప్రజలు భయపడుచున్నారు. కదలిన ప్రదేశములలో ప్రభుత్వమువారు ఎక్కువమంది పోలీసు కాచలా నుంచి కాచలాలు సమంజసము. టీకాలు వేయించుకొనినవారిలో అయిదుగురికి ప్రేమకలిగినది. ఇరువురు మృతిచొందినారు. మునిసిపాలిటీవారు గాని, పుర ప్రభువులుగాని ఇంతవరకు ఉదయింపట పాకలు వేయించకపోవుటవలన గృహములకు వదిలివెట్టినవారు పడు పొట్టు చెప్పటకు వీలులేదు. వారు మిలిలిగ్రాములలో వచ్చియుండుటచే నచ్చటను ప్రేమ వ్యాపించుచున్నది. ఇంతవరకు అందుచేమయ్యై కడుశ్రద్ధ మా మునిసిపాలిటీవారు కహించెదరుగాక యని కోరుచున్నాము.

గుంటూరు. విలేఖరుడు.

iii

ఆంధ్రప్రదేశ్ నాటకపరిషత్తులు

అయ్యో ప్రేమనండి పురవాసులను సంరక్షించుటకు గుంటూరు పురపాలన సంఘమువారు చేయు ప్రయత్నములను గూర్చిన నా చిన్న కునదిని ప్రచురము చేయదురని ప్రాధింపుచున్నాను.

ఇప్పుడు జరుగు క్రికెట్ రిసియండు ఆగ్రహారములోను, సంగడిగుంటలోను ప్రేమవ్యాధి హల్లాత్తుగ కనిపించింది. మిగుల విచేతముతో అచ్చటివారు గృహములకు విడిచి గ్రామాం

తరములను, పురము వెలుపట వేసికొని చిన్న సావిళ్లలోకి వెళ్లుచున్నారు. ఈలోపుగ ఈవ్యాధి, ఈగలు, దోమల ద్వారానే తప్ప, మనుష్యుల ద్వారా అంటుకొనదనియు, కిరసనాయిలు ఎచ్చల్తో అంతయోగ్యమైన విరుగుడు కాదనియు, గగన్ మెంటు ప్రకటనలుగాగా పురపాలన సంఘమువారి దివరకు దీనినివ.యమై ఎక్కువ ఖర్చుపెట్టిన ట్టిప్పుడు ఖర్చుపెట్టకాలమన్నాడు. అయినను, వలయు ఫలములలో సహాయము చేయుటకును బౌషధ సహాయము చేయుటకును, ప్రేమపనివారలను హెచ్చుచేయున్నాను. వీరు రిపోర్టులు చేయగానే డాక్టరుగారు వీరి చేతులకు బౌషధముల నిచ్చుచున్నారు. అదియుగాక ఈప్రేమ మొదలే అంటుకుంద నుండునటుల టీకావేయించుట ఒక అసిస్టెంటు సర్జనుగారిని ప్రిత్యేకపరిచి, ఆనుపటిలో ప్రేమ కోగుల చికిత్సచేయుట కొకవార్డునకుదా ప్రత్యేకించినాచుని డాక్టరుగారు చెప్పియున్నారు. ఈ సర్కారువ్యాధిగులు నేయునేరగాక మిషన్ల డాక్టరు ఉమ్మడికత్తుగాను ఎందరికో టీకావేయుచున్నారు. ఇందరిని పనులు చేయుచుండగా వీరలను అదరించుటకును నిమిత్త ఉద్యోగులు తమపని చేయునటుల ఎతిరాజుల నాయకు సుబ్రహ్మణ్యముగారు వ్యాధిగ్రస్తుల గృహముల ద్వందీయాదరించుచున్నారు. వీరి సహాయము పొందుచున్న వీరలు ప్రతికలకు వ్రాసుబాలివారు గనుక అందరికి తెలియదు.

ఇప్పుడు గుంటూరులో కలిగినది దురదృష్టమైనను, సంగడి గుంటలోని వీరజనల నివాసములలోను, చిన్న బహుళాలలో పేటలోని మహమ్మదీయుల ఇంకుపండులలోను నీవ్యాధి ప్రవేశించిన నేమి జేయుదుమా యని పురపాలక సంఘమువారు చాల భయపడుచున్నారు.

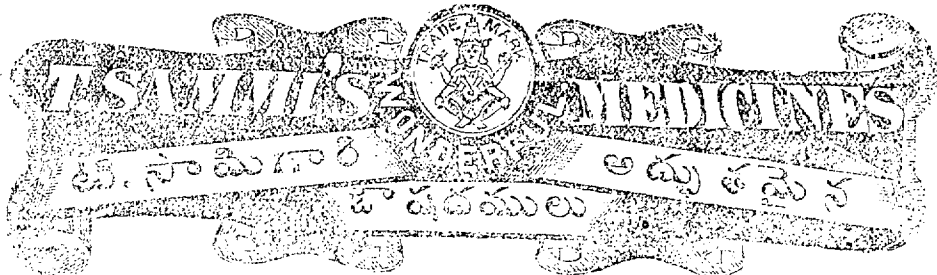
ఇంతలో అందఱు పేటలోని నామకము దీని విషయమై శ్రద్ధపున్న కొనసలయునని ప్రయత్నములు చేయుచున్నారు. వీరు పురపాలక సంఘమువారును కలిసి పరిచేసిన పట్టణమున కెంతయో మేలు. ఇప్పుడు యరకపల్లిలోనున్న వారు, తెలిసినవారు స్థితిశలవారు గనుక మేలైనది చేయగలరు. తెలిసి స్థితిశల వీరవారిలో నీ వ్యాధివ్యాపించిన వారికి మేలైనది తెలియదు. తెలిసిన వారిని జేయుటకు శక్తిలేదు.

కనుక పురవాసులైనవారు, వీరల వీరులకు వెల్లి, వారిని టీకావేయించుకొనుచుయు, వున్న గా లిచియి తాగి గుండుకుండ వలయు ననియు హెచ్చరించిన పురమున తెలియు మేలుచేసినవారగుదురు. అదియుగాక మ్యూనిసిపాలిటీవారు ఈ లిచియి వెల్లి నివాసముల నేర్పాలు చేసికొనుటకు పురమువెలుపట ఫలములకు ప్రత్యేక పరిచినారు. వీరలైనవారు గుడినెలను వేసికొనవలయు. అక్కడ కొన్ని గుడినెలను కట్టుటకు గారు చుచున్నట్టి ఆచందాలను పురపాలకవలతో కలిసి వీరల మేలునిమిత్తమై ఖర్చుచేసిన మితముగాను, యోగ్యముగను ఖర్చుపెట్టరమ్మును. అటులగాక కష్టపడి పరిచేయువారలకు, నిరుత్సాహముచిన వ్యాధియుగ నుండదు. గనుక గుంటూరుపురవాసులైనవారు, పుర పరిపాలన సంఘమువారితో కలిసి, లాలాపేట చిన్ననిబారులలో ప్రేమ విశేషము వ్యాపించకముందే, శ్రద్ధపడి ఏకీకరించి పనిచేసిన భగవంతుడు మనలకు కల్యాణించి చువ పట్టణమును సంరక్షించును. అటులగాక అన్యోన్యసందలతో కాలము గడుపుచుండిన, ఈ క్రిక్కిరిసిన ప్రదేశములలో ప్రవేశించిన జబ్బులు పట్టణమునకు విశేషము కీడుచేయునందే ఎప్పుడును విడువలేదు. అదియుగాక నీ ప్రదేశములు మార్కెట్టునకు అన్ని అంగళ్లకు సమీపముగ నున్నవి గనుక సర్కారులు చేయుచున్న వారిని దూషించక వారితో మననానుకులందర కలిసి పనిచేసిన చువ పట్టణమునకు మిగుల మేలు.

గుంటూరు పురవాసి.

సంధిసభ ; ప్రతినిధుల ప్రతినిధులు

అందఱు జనవరి 1:—వెర్సెసులో జరుగవచ్చు సంధి సభకు బోవలయు ప్రతినిధుల ప్రేరణ కారులు తెలియబడిరి. ప్రధాని బాల్ఫూర్ లోకర్నా వైకౌంటువారింజి (విదేశకార్యాలయాధికారి) వరీ విలియము లైరలు విదేశకార్యాలయ ప్రధానసహాయకుడు వరీ రూయియాలెటు వరీ ఎస్కీహోవార్డు వరీ రాబుల్ వైట్లీ వరీ ఆయర్లన్ వారలు. ఈ ప్రతినిధుల తమ తమ వర్గములతో సాపును. వీరిలో ననేకులు ఈ నెల 4 వ తేదీని బారింగు కాసులో బయలుదేరినరు. ఆయిరు బోవల్లా ప్రధానిగారు రిచ్చేవారుముగ్గా గాని పోవాలరు. బాల్ఫూరుగారు ప్రాన్సులోనే యున్నారు. సంధిసభ జనవరి 12:వ తేదీ నారంభమగు నని తలంపబడుచున్నది.

అప్పుడప్పుడు గుణాంతరములకు మెచ్చి యెప్పటివలె కమిటిదార్లవల్ల బంగారు వత్తకమున్ను, వెండివత్తకములున్ను బహుమానములుగా నొసగబడి వున్నవి. (1117)

హిందూ తైలము:—కడుపునొప్పి, నరములెరుకులు కీళ్లవాయువు, పక్కనొప్పి, కాళ్లు చేతులు పట్టు, పార్శ్వ వాయువు, తలనొప్పి, యింకా యితరవాయువు నొప్పిలు, అతి శీఘ్రముగా స్వస్థమగును. దీని యె 0-8-0. పెద్దదల్ని 2-8-0

హిందుకమాయము:—కడుపునొప్పి, కడుపులో పగులుకూయటం, అజీర్ణము, ఓడిలింపు, భేది, హఠిభేది, శిశు భేది రక్తభేది, నోటిపుండు, పండ్లనొప్పి, బన్ని, తేలుబట్టడం, జలుబు, శ్రీలకు బుతుకాలములయందు కలిగెడు కడుపు నొప్పి మొదలయినవిన్ని యింకా కడుపులో కలిగే యే విధ చుయన నొప్పులున్ను అతి శీఘ్రముగా స్వస్థమగును. దీని యె 0-10-0, 1-2-0, 2-0-0.

జ్వరనివర్తి:—సాధారణమైన దినాలపేరట నుండి జ్వరములును, చలిజ్వరములు అడవి కొండ జ్వరములు, పిత్తజ్వరములు, యింకా పలువిధములైన జ్వరములును బహు త్వరగా నివర్తింపగును. దీని యె 0-8-0, 0-15-0.

టి. సామి అద్భుత ఔషధశాల, 92, అణ్ణాపిల్లవీధి, సానూకారుపేట, చెన్న పట్టణము.

జ్వర హరి

దీనియొక్క నామధేయము తెలుపుచియే జ్వర మును హరించుట కిది సాటిలేనియందు. చులేయ (విష వా (యజ్వరములకును, విడిచి విడిచి వచ్చు జ్వరముల కును యెత్తినది. కొన్ని నా పుచ్చుకొనుటవల్ల కలుగు చెబ్బరలు జ్వరహరికల్ల కలుగవు. కాబట్టి దీనిని నిర్భయ ముగ జ్వరముందు సమయమందును యీ ఔషధము పుచ్చుకొనిన యెలాటి చెబ్బర జ్వరమైనను బొత్తిగా నిలిచిపోవును.

ఈ ఔషధమును గూర్చి వ్రాసిన అనేకులలో నొకరి యొక్క ఉత్తరము:—

వకీలు (అటార్ని-అట్-లా) మెంరావ్ పొండు రంగ్ గారు వ్రాసిరి:—మీయొక్క 'జ్వరహరి' జ్వర ములను తుదుర్బలములను అమోఘమైన ఔషధ మని మిక్కిలి సంతోష పూర్వకముగా తెలిపించెదను. వర్షా కాల మారంభమందు సాల్ నెట్టిలో, నుండు నాగ్రామ ములలో కూలీలకు ఆంటుజ్వరము వ్యాపించి పీడించు చుండగా, 'హెన్రి వారియొక్క 'జ్వరహరి'ని కొని జ్వర పీడితులకు ఉచితముగా నివ్వబడి స్వల్పకాలములోనే వీరందరు స్వస్థుల చెందరి.

ఇప్పుడే ఒకసీసాను కొనుము.

ప్రతి ఔషధసామగ్రిలోను వర్తకుల వద్దను దొరకును సీసాఒకటికి యె అ. 8, రు. 1, 1-8-0, 2-12-0, 11.

మీకు ఈ ఔషధం దొరకడం కష్టమైన యెడల నేరుగా యీ క్రింది విలాసమునకు వ్రాయుము.

హెన్రీస్ గేట్ ఇండియన్ రెమిడిస్ కంపెని, ఓక్లీ, బౌడెన్ అండు కంపెని, ఏజెంట్లు, 15, అరమనకార వీధి, మదరాసు. (1122) Agents: Oakley, Bowden & Company, 15, Armenian Street, MADRAS.

సిరావిల్లలు

నీళ్లలో వేసిన వెంటనే కరిగిపోవును. మిక్కిలి ప్రశా శమానముగ నుండును. కాగితముల పిరిగిగోడు ఒకటిల్ల ఒకబుడ్డి సిరాయగును. అసదృశముగ నులివర్ణముగల నల్లటి సిరావిల్లలు 144 టికి యె 1-2-0. ప్రశాశమానమైనట్టియు నులివర్ణముగల నల్లటి సిరావిల్లలు 144 టికి ధర 2-12-0 ఎట్లటి సిరావిల్లలు 144 1-6-0 పచ్చని సిరానూత్రలు 144 టికి 1-4-0 పెద్ద మొ ట్ల కొనువారలకు నుంచి యి నామాయబడును (1278)

BENGAL INK FACTORY.

24. Tarak Chatterji Lane, Calcutta.

రక్తశుద్ధి:—(బ్లడ్ ప్యూరిఫైయర్) ఇది కంఠముల

కారకము; ఔషోహిడలు, తేహరణములు, (గంధిరణము, పురు యు మొదలయినవాటిని స్వస్థముచేసి యే కారణముచేత చెడి యూడినను రక్తమును శుద్ధుచేసి రక్తస్పంది చేయును. యె 0. 1

తెల్లకాక:—తెల్లకాక, పచ్చకాక, ముత్రవ్యర్థ మున తాళగూడని చుంట్లు, చుర్బానము మొదలగు మూత్రోద్వారమున కలిగెడు శ్రీ సంబంధ లోగములను 3 దినములలో తుదుర్బలము. దీని యె 2-0-0 పెద్దసీసా 4-0-0.

దగ్గుమందు:—ఇది దగ్గు, చక్కదగ్గు, రొమ్ము నొప్పి, గొంతుకమ్మటం, కఫము మొదలయిన దగ్గులకు మంచి ఆవుషధము. యె 1-8-0. నపుక్యానా:—ఇది యెవ్విధమున కలిగిన బలహీన మునున్ను, నిద్రలో ఇబ్బందిపడతల మగుటలను, ఇంద్రియ లోపమున్ను, స్వస్థపరచి యింద్రియమును వృద్ధిచేసి పుష్టిని కలుగ జేయును. మొగతనము లేనివాండ్లకు మొగతనమును కలుగ జేయును. దీని యె 1-0-0

టి. సామి అద్భుత ఔషధశాల, 92, అణ్ణాపిల్లవీధి, సానూకారుపేట, చెన్న పట్టణము.

వాంటి బ్రాంటి నివారణి

ఓమం - కర్పూర్

ఓమం-కర్పూర్ అను ఔషధము ఆతివిశేషము; కడుపునొప్పి, కడుపులో వాయువు మొదలగు వ్యాధు లను ఖండించుటకు ప్రసిద్ధమైన ఔషధము.

ఒక సీసా ఎనమందుగురిని బ్రతికించివది.

వెస్లియన్ మిషన్ సాపైటి రెకండు టి ఎఫ్. నికల్ సన్ గారు వ్రాసిరి:—వాంటిబేది కలిగినవారికి మీయొక్క ఓమం-కర్పూర్ గుణముచేసినందుకు నేను మిక్కిలి సంతోషముతో సాక్ష్యముచెప్పగలను. 1884 క సంవత్సరమున దక్షిణ ఇండియాలోనుండు మన్నారగుడి అనే నా పూరిలోనున్న నుట్టుపట్టణములోనున్న వాంటిబేది విశేషముగా వ్యాపించి ఉద్రేకించుచుండె ను. ఒకరోజున యిద్దరు మనుష్యులు అందులో ఒకరు పోలీసుబంట్లాకు-మిక్కిలి దుఃఖముతో నా యింటికి వుండుటగాను వచ్చిరి. వారికి మీయొక్క ఓమం-కర్పూర్ నుమారు, అనగా నడతరము, సీసా ఒకటి యిచ్చి వాడుకచేసే విధము చెప్పితిని. వక్షము, అనగా రెండు వారముల లోపల వారు తిరిగివచ్చి నాకు వందనములు చెప్పిరి. ఏమగుచు విడ్డబుకు, ముగ్ధుల స్త్రీలును ఓమం కర్పూర్ వల్ల కాపాడబడి రని వాతో చెప్పిరి. వారు చెప్పిన దృష్టాంతము నిజమని నమ్ముటకు నాకు పూర్వ మైన కారణము లుండెను.

దీనిని యింటిలో నుంచుకొనుము.

ప్రతి ఔషధసామగ్రిలోను వర్తకులయొద్దను దొర కును. సీసా ఒకటికి యె అ. 8, రు. 1, 1-8-0, 2-12-0, 11-0-0.

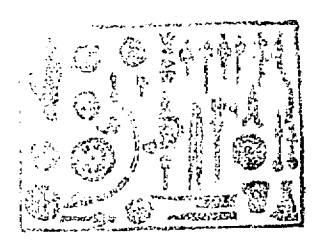
మీకు ఈ ఔషధం దొరకడం కష్టమైన యెడల నేరుగా యీ క్రింది విలాసమునకు వ్రాయుము.

ఇంద్రజాల మహేంద్రజాలము

(984) ఈ అపూర్వ గ్రంథములో జర్మనీ గారడీ, యోగ దృష్టి, హస్తలాఘవము, ఇంగ్లీషు ఇంద్రజాలము, మంగళ శాస్త్రము, భూతవైద్యము, యంత్రములు, అమెరికావారి చిట్ట పేక తమాషాలు, విచిత్రవిశేషవిద్యలు గలవు. ఇంతేగాక మనుష్యుని నూతులచేయుట, మామిడిచెట్టును పుట్టించుట, శీరముతో సమాధియగుట, శరీరములేని కలకాండచే మాట లాడుచుట, భూమిపైన గజముయెత్తున గాలిలో మనుష్యుని నిరాధారముగా నిల్పుట మొదలగు విచిత్రములు అనేకము లున్నవి. ఈ గ్రంథమును చదివిన అత్యుత్పత్తిగాగా 'మేజిక్ బేయింగలర్ని గ్యారంటీ యిచ్చుచున్నాను. దీని యె 4 రూ.లు పి. ఆర్. జవాహర్ నామము, ఒంగోలు. (గుంటూరు జిల్లా)

క్యాటలాగు ఉచితముగా పండుచును.

TOHFAFROSH WATCH & Co., Dealers in Watches Materials Tools, BHENDI BAZAAR, Post No. 9, BOMBAY.

(981) ఉత్తరములు ఆంగ్లభాషలో వ్రామవలయును.

మంచి బ్రూబ్రాకు సిరా. (1261)

అన్ని సిగాలకంటెకు శ్రేష్ఠతమైనది. మిక్కిలి చాతైనది. అందరిచేతకు మిక్కిలికొని యాదబడినది. ఒకమాత్ర ఒక బుడ్డికింద సిరా యగును. 144 మాత్రలు ఒక రూపాయి. 7 గ్రాములు గల వెల్డె 1-8 యె 6-10-0 లు. ఎట్ల, పనుపు పచ్చని సిరాయి గ్రాము 1-8 యె 1-4-0 లు. ఉత్తరప్రభుత్వతరములు ఇంగ్లీషు భాషలో నుండవలయును.

The Manager, Swarnamayi Ink Store, 5, College Square, (W) Calcutta.

ఇనుపసరకుల శాల. మొదటితర మైన పలడినుసుల ఇనుము సర కులు మా యొద్ద విశేషముగా యున్నవి. వెలులు నిండాసరసము. దయచేసి వ్రాసేది. అబ్దులలి మహమ్మద్లలి కంపెని, (1412) 18, పెంబునాను వీధి, మద్రాస్.

ఆత్మ జిజ్ఞాసా. శరీరమును విడచినతరువాత ఆత్మ స్థితి. కమ్యూటా సద్భావమును గురించిన శాస్త్రీయజన్య గ్రంథకర్త:— పా. జగన్నాథస్వామిగారు, పి. వీ. చిన్నపైజా చక్కని గ్రంథము. యె యె 2-0. మేనేజరు, ఆంధ్రప్రదేశ్ కాశ్యాలయము, హైదరాబాద్ 212, సుదానా.

శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ గోపాలకృష్ణ గోకలేశ్వర చక్ర సి రంగుల చిత్ర పటము ప్రతి 1-8 0-1-0 12 ప్రతులకు 0-9-0. పి. పి. ఖమ్మం ప్రత్యేకము. ఆంధ్రప్రదేశ్ కాశ్యాలయము, హైదరాబాద్ 212 మదరాసు.

అమృతాంజనము

చక్కని దబ్బితో పడవ సీసా 1-8 యె 0-8-0.

తలనొప్పిలకు చూపుము. దాష్ట్యపురోహితుల కాలశోభను చూపుచు పోల్ల పోగొట్టును. ముఖాభినేగిని చూపుచును. ప్రతియొకరికి నుండవలసినది.

అమృతాంజనం నొప్పులకు దివ్యామృతము వనమూలికలచే హిందూ దేశమందు తయారుచేయబడు మంచిమందు అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి అండ్ యుక్రాను

మధ్యభాగమునకు మంచిమందు

కరోలా,
వానరశాసనము, ఏరుచిలేడు,
దక్షిణభాగము, పులితేవురాడు,
భేదములు గావు, దినము కాతగిన
కాల ప్రవృత్తి సునాయాసము
గ అయ్యెలాగున గర్భ శోధన
గావించును.

1 పాసు నీసాలు
నీసా 1-కి వెల
రు. 3-8-0, 4-0-0.

శ్రీ జయ గారి
లీవరు టానిక్.

వైద్యమునకు మంచిమందు.
రోగులకు సంభవించు తల
కొప్పికి, అజీర్తికి, చెడిన కార్య
మువలన గలుగు బాధలకును,
అలవలకును, లకలిబాధకును,
వికాసవిహీనతకును అరోచిత
కును, తల తిరుగుటకును, విను
గునకును, అజీర్ణ భేదికినిమంచిది.
నీసా వెల రు. 1-8-0.

కుత్ హట్టి.

ఎరువుగా నున్నను నెరసి
నను వెంట్రుకలను తక్షణమే
మినమినలాడు నలుపుగా గాని
గోధుమరంగుగా గాని మార్పు
గలదు. స దో ఫ లి త ము
శాశ్వతము.

ఈ సాల్వేషన్ డై వెట్టు 1-కి
రు. 2-0-0.

W. E. SMITH & Co., Ltd
Pharmaceutical Chemists &
Druggists, Mount Road,
MADRAS.

దబ్బియు. ఇ. సిత్ అండు కో.,
(లిమిటెడ్)
మందులవ్యాపారులు, మాంటు రోడ్డు
మదరాసు.

మాండులు గోరునప్పుడు యీవత్రిక జేరు నుదాహరించ గోరెదము
368

తామర తైలము

తామర, తీట, గజ్జికి, మంచిమందు
దబ్బి 1-కి అ. 5. 12-కి రు. 2-8. 10-కి రు. 25.

తామర ఒక విధమైన పురుగుల వలన చర్మముమీద
గాని, వెంట్రుకలలో గాని, లోచర్ములలో గాని, గోళ్లలో
గాని బుట్టకయ్యును. పురుగులలోని భేదములబట్టి తామరలోను
రెండు మూడు భేదములు గలవు.

గుడ్డులు :—మరద, ఉంగరములవంటి చుట్టు, పొక్కు
లు, రుక్మాబి, వెంట్రుకలు ఊడిపోవుట మొదలగువి.
కొంచెముగా చేసి తిరచుచుంటే వ్యాధిచి నిద్రపట్టని జల
విరుగును.

చికిత్స :—పురుగుల జంపి చెడిపోయిన చర్మమును
మంచి స్థితిలోనికి తెచ్చుట ఆయియున్నది. ఇందులకు చేయ
వలసిన వైద్యము :—1. మందు లోచర్ములలోనికి పోవు
యను. 2. పురుగుల జంపు మందును వాడవలయును. 3. పురు
గు తిరిగి పుట్టవండ జేయవలయును.

అమృతాంజనందీపో - బొంబాయి - మద్రాసు

విజ్ఞానచంద్రికా పరిషత్
బహుమానముల ననేకములను గడించిన
శ్రీమతి కంచనపల్లి కనకమ్మగారి

గ్రంథములు
అమృత వర్ణి
అత్యద్భుతమైన నవల. కథనము లాజుబుచుండును
వెల 1-4-0.

బుద్ధచరిత్రము
అవతారపురుషుడు ధను నీతనిచరిత్ర మిక్కిలి మనోహర
ముగ రచింపబడినది. చక్కనికైతి. మంచి అచ్చు. వెల 0-8-0.
చిరునామా: ఆంధ్రపత్రికావరసము,
తంబుకెట్టి వీధి, మదరాసు.

వీర కవనరమయినచో

అమృతాంజనందీపోవారి కరగి పోతపోయినట్లు గాని పనులను గురించియు,
మయ్య, ఇనుపవాసములు, చంపులు పంపులుగ వంశబడిన కేతులు కోణములుగా
మయ్యల్లి కమలమయ్యలు ఇంకను వివిధమైన ఇనుప సామానులను గురించిన అన్ని
విషయములను గురించును ఈ క్రింది కలెండరువారలోనే సంగతిసందర్భముల ఫలహా
వాలోచించవలసినది. ఏడు సామానులను మిక్కిలి తక్కువవెలల నీచుట్టులోను కోరి
మందిర వానిని భద్రాచలములో భరణరాజేయలగాడు గొప్ప పేరు ప్రసాదించెను.

అంతయును ది రిలయన్సు ఫౌండ్రీ
చార్ ఇండియా ఇండస్ట్రియల్స్ లిమిటెడ్, తిరుచిపట్టి సం కీరతి రు,
మదరాసు

(ప్రొ. బ్యాంక్ గోదావరిపురం ఈ వత్రికజేరు కూడ మదహరించ గోరుచున్నారు.)

స్వదేశి కత్తులు

హాల్ గ్రాండు మంగలి కత్తులు 1-2-0
తేలిక కత్తులు 1-0-0
కార్కులతోయుగది, చాకు అన్ని కలసినది
(ప్రయాణీకుల కెక్కుడుపయోగకరము) 1-8-0
డి. బ్లైమరోగర్బు చాకులు 1-0-0
సింగిల్ బ్లైమచాకులు 0-6-0
డెన్సు కత్తులు 0-4-0
సింగిల్ బ్లైమ చాకులు(చిల్లరమల్లరక నులకు) 0-4-0

స్వదేశి ఇండస్ట్రియల్స్ కంపెనీ,
962 లిమిటెడ్, కంజీవరం.

AWARDED
GOLD MEDAL 490
IN THE
BARODA EXHIBITION
For its Sweet Lasting & Delightful Smell
TO
THE WORLD-RENOVED
OTTO PARASTAN (REGD.)
Therefore, please just try and enjoy.
Prices: 1 oz. 1 dram. 1/2 dram. Card.
2-0-0 0-12-0 0-8-0 0-1-0
Sample Free on sending 3 annas postage Stamps.
ALSO, PLEASE TRY OUR
PARASTAN HAIR OIL (REGD.)
Free from mineral oils. Best for the Hair.
Prize Re. 1, and Postage Extra.
Sample Free on sending 1 anna postage Stamp.
The Parastan Perfumery Co.
No. 1, PYDHONIE, BOMBAY 3.

301 పాశ్చాత్య వేంకటాచల 302
పండితులవారి సిద్ధాంతములు.

లోకామయహార కస్తూరిమాల తల నివృత్తవనము
చరిత్రం పుడు.

ప్రతి శత్రువరణము లక్షణాలతో నీ సాహిత్యములను
బహుమతి.

ఇండియా హామ మాత్రమే కాక; బర్మా, సింగపూ,
మలీషియా, గోవా, ఫ్రీజి, బెలంజి, ఈస్ట్రేలియా, మొన్నను
తనకేములవారు బాడ నీ సిద్ధాంతమును, ఉపయోగించు
చున్నారు.

మహాభారతము "విశేషముగ లోకామయహార" కస్తూరి
మాత్రమే నీ సాహిత్యములను మన్నుచుండెను, బాటికి వైద్యులు
నకుందును, నిరీక్షించి, మొదలెట్టుకొనుట రస్సిపోవును.

శీతలము, శీతవాతము, అజీర్ణము, మార్మ్యహారము,
జ్వరము, మాంద్యము, మలబద్ధము, దగ్ధ, గలము బొప్పి,
బలహీనత, అనాకోగ్యము, చెడ్డనీటిమంది గలగు వికారము,
చిన్న చిడ్డలకు గలగు జ్వరము, దగ్ధ, వాయువు, మరియూ
ననేక లోగములును, ఈ సిద్ధాంతముల సేవననే శాస్త్రవేదముగా
లోకము గురించు గలదును.

వైద్యులలో న శత్రువరణము బహుమతియు సుదయోగక
రములను కర్మాటక మూలకలగుండియు యావధములను
కర్మాటక చేయుచుండును.

శిశువులకు యావధానక గురువులు, ప్రతి నీసాయం
మను ఉంచును; మూడు నీటికొనకలెను.

అనుబంధము, ప్రతి నీసాయం గూటి
యందును, శిశు మూలమున నీ సాహిత్యము
మూలము.

6 నీసాయం కొనమున 2 పైంపెండిను
మూలము ఇచ్చుటోచును మా 1-2-0

12 నీసాయం కొనమున 3 పైంపెండిను
మూలము ఇచ్చుటోచును మా 2-1-0

24 నీసాయం కొనమున 6 పైంపెండిను
మూలము ఇచ్చుటోచును మా 4-2-0

మను ప్రకారములను గూర్చు అయిత్య
జీవన సిద్ధాంతములు శారదము.

కలెండరు: శ్రీ నీరూపాధిపతి వైద్యశాల, మైసూరు